FICTION CONNECTION
COLECŢIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu
Amélie Nothomb
Unisex
Traducere din franceză de Claudiu Constantinescu
3 TREI
Editori:
Silviu Dragomir Vasile Dem. Zamfirescu
Director editorial:
Magdalena Mărculescu
Redactare:
Carmen Botoşaru
Design copertă: Faber Studio
Foto copertă: Unsplash / e Aiony Haust
Director producţie:
Cristian Claudiu Coban
Dtp:
Răzvan Nasea
Corectură:
Roxana Nacu Carmen Eberhat
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României NOTHOMB, AMELIE
Unisex / Amélie Nothomb; trad. din franceză de Claudiu Constantinescu.
— Bucureşti Editura Trei, 2019 ISBN 978 – 606 – 40 – 0666-O I. Constantinescu, Claudiu (trad.)
821.133.1
Titlul original: Les prénoms épicènes Autor: Amélie Nothomb
Copyright © Éditions Albin Michel, 2018
Copyright © Editura Trei, 2019 pentru prezenta ediţie
O.P. 16, Ghişeul 1, C.P. 0490, Bucureşti Tel.: + 4 021 300 60 90; Fax: + 4 0372 25 20 20 e-mail: comenziedituratrei.ro www.editura trei.ro
El nu se dezmâniază.

A se dezmânia e acel verb care nu îngăduie decât negaţia. Nu veţi citi niciodată că cineva se dezmâniază. De ce? Fiindcă mânia e ceva preţios, care te apără de disperare.

Cu trei ore în urmă, nu exista pe lume cineva mai fericit ca el.

— Tu eşti cea mai frumoasă. Din pricina ta, toate celelalte sunt urâte. Ba nu. Din pricina ta, celelalte femei nici nu există.

— Va trebui totuşi să te obişnuieşti.

— De cinci ani facem dragoste şi niciodată nu ne-a ieşit atât de bine. Ai mai pomenit aşa ceva?

— Nu/

— Te cheamă Regina. La început, numele tău mă îngrozea. Acum, n-aş putea suporta să te cheme altfel. Regina, ţi se potriveşte perfect. Mai stai un pic în braţele mele, iubito.

— Nu pot.

— Unde te duci?

— Mă duc să mă mărit.

— Foarte amuzant!

— Nu e glumă. În două zile, mă căsătoresc cu Jean-Louis.

— Ce vorbă-i asta?

— Jean-Louis. îl ştii.

— Eu sunt cel pe care-l iubeşti. Eu sunt cel cu care vrei să te măriţi.

— Când s-au căsătorit ai mei, se iubeau la nebunie. Au avut o viaţă mediocră. Acum, maică-mea e un fel de bonă a lui taică-meu. Prea puţin pentru mine.

— Cu mine, n-o să ai o viaţă mediocră.

— Suntem împreună de cinci ani. În afară de amor, n-ai făcut nimic.

— Nu te-ai plâns până acum.

— Nu fi vulgar! Jean-Louis o să fie numărul doi într-o mare companie de electronice. Mă ia cu el la Paris.

— Paris!

— Da, Paris. Excelenţa, viaţa adevărată. Chestiile la care am visat dintotdeauna.

De câte ori să-ţi mai spun că vreau să plec din cătunul ăsta?

— N-am decât douăzeci şi cinci de ani.

— Eu am deja douăzeci şi cinci de ani. Nu mai pot să aştept.

— Jean-Louis ştie de existenţa mea?

— Cum să nu ştie?

— Şi nu-l deranjează?

— E de domeniul trecutului.

— De domeniul trecutului! Acum o jumătate de oră, făceam dragoste ca nişte zei!

— A fost ultima oară.

Regina s-a îmbrăcat în tăcere.

— Nu se poate, iubita mea. Spune-mi că e un coşmar oribil, o glumă odioasă, o provocare.

— E adevărul. Adio!

Odată rămas singur, alege mânia. Pentru a şi-o alimenta, hotărăşte să se răzbune. Omorând-o pe Regina? Sigur că nu. Treaba asta s-ar întoarce împotriva lui.

În primul rând, vrea ca Regina să sufere. Să sufere aşa cum suferă şi el.

El nu se va dezmânia niciodată.

Pe terasa cafenelei sale preferate, Dominique savura acea după-amiază de sâmbătă. Îi plăcea soarele acela de septembrie care o încălzea fără s-o ardă.

Secretară într-o firmă de import-export, era foarte mândră de munca ei. Tatăl său era marinar pe un vas de pescuit, mama sa era casnică. „Eşti o femeie independentă, draga mea, bravo!” îi spusese aceasta.

La douăzeci şi cinci de ani, privea spre viitor cu încredere. Preţuia celibatul. Iubirea avea să apară şi ea, la momentul potrivit. Când vedea pe câte unele dintre prietenele sale căsătorite şi devenite mame, se bucura că nu făcuse ca ele. Măritată, ce soartă sinistră!

Nu şi-a dat seama că un bărbat, de la masa vecină, se uita fix la ea.

— Bună ziua, domnişoară. Pot să vă ofer ceva de băut?

N-a ştiut ce să răspundă. El a luat asta drept consimţire şi s-a aşezat în faţa ei.

— Băiete! Şampanie!

— Două cupe?

— O sticlă. Din cea bună.

Chelnerul a adus o sticlă de Deutz şi a umplut două pahare.

— Sărbătoriţi ceva? întrebă tânăra.

— Întâlnirea noastră.

Au ciocnit. Dominique nu băuse niciodată o şampanie mai de soi şi s-a emoţionat când a simţit cât de bună e.

— Cum vă cheamă?

— Claude. Şi pe dumneavoastră?

I-a spus că o chema Dominique şi că de cinci ani lucra ca secretară la Terrage. Apoi a tăcut, pentru că el nu părea s-o asculte.

— Cu ce vă ocupaţi? întrebă ea în cele din urmă.

— Mă duc la Paris ca să înfiinţez o firmă, spuse el pe tonul evaziv al unuia care nu vrea să piardă vremea cu un asemenea subiect.

Bărbatul acela o speria un pic, nu ştia nici ea de ce. S-a calmat zicându-şi că, la urma urmelor, el o abordase. Ce conta dacă-l dezamăgea?

— Sunteţi încântătoare, Dominique!

Tânăra s-a înecat cu gura de şampanie pe care o sorbise.

— Şi mai mult ca sigur că nu sunt primul care vă spune lucrul ăsta.

Ba da, era. Până atunci, numai maică-sa îi mai zisese aşa ceva, iar ea o luase ca pe o vorbă pe care o spun de obicei mamele.

— Nu ştiu ce să vă spun, domnule.

— Spuneţi-mi Claude. Suntem de aceeaşi vârstă.

— Eu nu mă pricep la înfiinţat firme.

— Nu vă mai bateţi capul cu astfel de fleacuri. Aş vrea să ne mai vedem.

Bărbatul i-a cerut insistent numărul de telefon. Ea i l-a dat până la urmă, fără tragere de inimă, şi s-a ridicat rapid de pe scaun pentru a-şi ascunde stânjeneala.

* * *

Dacă ar fi fost o fată normală, şi-ar fi sunat o prietenă şi i-ar fi povestit toată păţania. Dar în ea era întotdeauna o jenă pe care nu şi-o putea explica. Vorbea atât de puţin despre treaba asta, încât nici nu ştia cum s-o numească: era vorba de un complex.

Ştia că nu toate tinerele suferă de aşa t t ceva. La muncă, avea numai colege impetuoase, obişnuite cu gargara seducătorilor. Ei însă nimeni nu-i spunea astfel de lucruri, iar ea trăsese concluzia că nu era deloc drăguţă. În realitate, dacă nimeni nu-i făcea avansuri, era pentru că lumea îi simţea problema.

Bărbatul acela – Claude, ar trebui să se obişnuiască – n-o simţise. Dominique şi-a luat inima în dinţi şi s-a dus să se uite

În oglindă. „Încântătoare”, spusese el. Ce văzuse oare la ea?

A stat şi s-a gândit. Un tip care înfiinţează firme n-are niciun motiv să mintă o secretară obscură. Tipul nu se purtase ca un bărbat aflat în căutarea unei aventuri de-o noapte. „Să aşteptăm mai întâi să mă sune”, îşi zise ea.

A trecut o săptămână. Ar fi trebuit să-mi dau seama că era o prostie. Bine că n-am vorbit cu nimeni despre povestea asta.

— Alo, bună seara, aş putea vorbi cu Dominique, vă rog?

— Eu sunt.

— Ce mai faceţi? Sunt Claude.

— Credeam că m-aţi uitat.

— Nu sunteţi genul de persoană care să poată fi

uitată. Iertaţi-mă că am întârziat atâta până să vă sun. A trebuit să mă duc la Paris să aranjez câteva chestii esenţiale pentru firmă. Sunteţi liberă diseară?

* * *

La restaurant, a comandat el şi pentru ea. Ea s-a mirat că lucrul acesta a făcut-o să simtă o oarecare plăcere – pe lângă o mare uşurare, căci se temea că ea ar fi putut alege mâncăruri nerafinate.

— Cum se numeşte firma dumneavoastră? îl întrebă ea.

— E, de fapt, filiala parizianã a firmei Terrage. O chestie de import-export.

Ea începu să râdă.

— Ştiam eu că data trecută nu mă ascultaţi, altfel v-aţi fi dat seama de coincidentă. Acolo lucrez şi eu.

t

— La Terrage? Incredibil!

Ea l-a întrebat cum îi cheamă pe colaboratorii lui. El i-a spus că singurul om cu care discută e preşedinte-director general. Tânăra a simţit atunci cum complexul ei îi taie respiraţia şi a schimbat subiectul:

— Vă place Parisul?

— Mereu mi-am dorit să trăiesc acolo. E atâta energie în locul ăla!

— Eu n-am fost niciodată.

— O să vă placă mult.

— E musai să ajung şi eu cândva.

— Când o să vă măritaţi cu mine, n-o să mai aveţi încotro şi o să locuiţi acolo.

Ea lăsă tacâmurile din mână, trase aer în piept şi zise:

— Nu-mi place când cineva râde de mine.

— Sunt foarte serios. Dominique, vreţi să fiţi soţia mea?

f t

— Nu ştiţi nimic despre mine.

— De cum v-am văzut, am ştiut că sunteţi cea pe care

o caut.

— Câtor femei le-aţi mai făcut numărul ăsta?

— Sunteţi prima.

Tânăra s-a ridicat în picioare tremurând.

— Nu mă simt bine. Mă duc acasă.

— Dar n-aţi mâncat nimic.

— Nu mi-e foame.

Bărbatul a însoţit-o până în stradă.

— Pot să vă conduc?

— N-are niciun rost. Dar mulţumesc pentru invitaţie.

Tânăra a plecat cu paşi rapizi şi, spre uşurarea ei, a văzut că bărbatul n-o urmărea. Ce era cu omul ăsta? Trebuia oare să fii atins de demenţă ca să te porţi aşa?

Aerul proaspăt i-a risipit încordarea. A simţit bucuria vânatului victorios, iar de cum a ajuns acasă, s-a culcat şi a dormit neîntoarsă.

* * *

A doua zi dimineaţă, a sunat telefonul.

— Dominique? M-am purtat ca un necioplit. Ce să fac ca să mă iertaţi?

— Să mă lăsaţi în pace.

— Înţeleg. Vă dau numărul meu de telefon. Ca să mă sunaţi dumneavoastră, dacă simţiţi vreodată nevoia.

I-a dictat numărul, iar ea şi l-a notat, hotărâtă să nu-l folosească niciodată.

În fiecare duminică, Dominique se ducea să ia prânzul la părinţii săi. Pe drum, s-a oprit la patiserie şi a cumpărat un Paris-Brest[1].

Masa a decurs fără probleme. Copil unic, Dominique moştenise un pic de conversaţie de la tatăl său şi ceva din calmul f t maică-sii. Aceasta din urmă se uita însă lung la chipul fiicei sale.

— Ce e, mamă?

— Nu ştiu. Văd că ţi se întâmplă ceva important.

1 Prăjitură în formă de colac, cu aluat de choux-â-la-creme şi cremă de patiserie cu nuci sau migdale pralinate. (N.t.)

— Nu mă mai privi aşa, te rog frumos.

După-amiază, în timpul plimbării, n-au vorbit mai mult. Dar Dominique simţea că maică-sa avea dreptate. Peisajul din jur o impresiona mult mai puternic, de parcă atunci îl descoperea. Oamenii care treceau pe lângă ei o măsurau din priviri într-un mod ciudat.

— Ce frumoasă s-a făcut fiica dumneavoastră! le spuse o doamnă părinţilor săi.

Pentru prima dată, Dominique îşi zise în gând că ar pleca bucuroasă din acel oraş.

Când s-a întors acasă, a făcut o baie ca să se liniştească. A rezistat până seara, iar apoi, spre ruşinea ei, a format numărul lui Claude. Acesta a răspuns de la primul ţârâit, de parcă ar fi stat lângă telefon toată ziua.

— Am sperat din tot sufletul c-o să mă sunaţi.

t

— Nu ştiu de ce-am făcut-o. Mă faceţi să mă simt aiurea. Vă mişcaţi mult prea repede. Nu ştiu mai nimic despre dumneavoastră.

— Aşa e! Sunt foarte repezit, e o chestie insuportabilă. Nu m-am mai purtat niciodată aşa, nici nu-mi stă în fire.

S-au întâlnit din nou, la un pahar. Claude a fost amuzant şi drăguţ. Dominique şi-a zis că l-a judecat greşit. Era un băiat cât se poate de plăcut.

* * *

În fiecare seară, el îi dădea întâlnire într-un alt loc. Tânăra şi-a dat seama că aştepta cu plăcere acel moment. Sâmbăta următoare, a sunat-o pe maică-sa şi a întrebat-o dacă putea să vină cu cineva duminică, la prânz.

— Bineînţeles, îi răspunse aceasta, ascunzându-şi emoţia.

După-amiază, Dominique l-a anunţat pe Claude că ai ei îl invitau la masă a doua zi. Tânărul s-a arătat nespus de entuziasmat şi i-a mulţumit.

— Pot să-ţi spun tu, de-acum încolo?

— Da, e mai firesc aşa, căzu ea de acord.

* * *

Tânăra s-a dus ceva mai devreme la părinţii ei, ca să-i ajute. Claude a ajuns la 12 şi jumătate, cu un splendid buchet de flori. Dominique l-a luat să-l pună într-o vază, în vreme ce invitatul se instala în salon. Când s-a întors şi l-a văzut pe Claude, a ştiut că bătălia era câştigată.

Tânărul conversa plin de farmec şi de naturaleţe, a acordat mâncărurilor onorurile cuvenite, s-a oprit de mai multe ori pentru a o privi visător pe Dominique, a complimentat-o cu decenţă pe stăpâna casei, iar după cafea s-a retras.

Seara, pentru prima dată, tatăl îi dădu telefon fiicei:

— Băiatul ăsta e perfect. Mă bucur sincer pentru tine.

— Mersi, tată.

— Ţi-o dau pe maică-ta.

— Ce faci, mamă?

— Claude e minunat, scumpo. Te iubeşte.

E băiat serios. Şi-i frumos.

Acest ultim comentariu o miră pe Dominique. În primul rând, pentru că maică-sa nu spunea niciodată asemenea lucruri. Apoi, pentru că ea nici nu-şi pusese această problemă. Chiar era frumos Claude? S-a concentrat din răsputeri ca să-şi dea seama şi a recunoscut, în cele din urmă, că da. Era oare atât de indiferentă la frumuseţe, de nici n-o observase pe-a lui Claude? Ce-o împiedicase oare s-o remarce?

A trecut în revistă vagile sale flirturi de până atunci şi tot n-a înţeles. Felul ei de-a fi, din momentele alea, n-avea nicio legătură cu fiinţa timorată care devenise între timp. Ce nu-i convenea la acest bărbat? Nici de cei dinainte nu fusese îndrăgostită, iar asta n-o deranjase.

Da, numai că, acum, lucrul ăsta chiar era normal s-o deranjeze. Claude voia s-o ia de nevastă, o iubea. Avea toate calităţile la care ea visase, şi totuşi, în prezenţa lui, ea se simţea mereu neliniştită.

Cu cine putea oare să discute despre asta? Niciodată nu li se confesase prietenelor ei despre astfel de lucruri, i-ar fi fost imposibil s-o facă. Avea vreun sens să-şi deschidă sufletul tocmai în faţa prădătorului?

— Alo, Claude?

— Draga mea, tocmai voiam să te sun. Părinţii tăi sunt adorabili.

— Le place foarte mult de tine.

— Serios? Mă bucur!

— Mama zice că eşti frumos.

Bărbatul izbucni în râs.

— Mama ta e foarte indulgentă.

— Claude…

— Da? Ce este?

Blocaj. Cuvintele i se înţepeniseră în fundul gâtului.

— S-a întâmplat ceva, Dominique?

Când şi-a auzit numele rostit de acea voce, i s-a făcut şi mai frică.

— Vrei să vin la tine?

— Nu.

— Păcat! Mâine dimineaţă plec la Paris. N-o să ne vedem toată săptămâna.

— Te duci cu treburi?

— Da, am de rezolvat nişte chestiuni importante. O să-mi fie dor de tine.

A fost drăguţ şi înţelegător. Când a închis telefonul, ea a început să plângă.

Oare era nebună fiindcă avea reţineri faţă de un băiat atât de amabil? În acelaşi timp însă, a trebuit să recunoască în sinea ei că acea săptămână de despărţire o liniştea. Avea să poată respira şi ea un pic.

* * *

Duminica următoare, părinţii ei au întrebat-o ce mai făcea Claude. Ea le-a răspuns înşirând toate banalităţile care se cuveneau spuse.

Când au ieşit la plimbare, s-a apropiat de maică-sa şi, cu preţul unui uriaş efort de voinţă, se încumetă să-i

spună:

— Mamă, eu nu sunt îndrăgostită de omul ăsta.

— Ce înseamnă, în fond, să fii îndrăgostită?

— Nu ştiu. Tu nu erai îndrăgostită de tata?

— Ba da. Dar nu-mi făceam atâtea probleme ca tine, fata mea.

— Crezi că-mi fac prea multe probleme?

— Da.

— Totuşi, tu n-a trebuit să pleci din oraşul tău. Claude vrea să mă mut cu el la Paris. Ce zici de asta?

— Dacă la Paris e viaţa ta, atunci e bine. Tăcere.

— Ce s-ar întâmpla dacă nu m-aş mărita cu el?

— Ţi-ai reproşa-o toată viaţa.

Fata oftă.

— Nu-ţi face griji, Dominique. Ai încredere, mai zise mama ei, îmbrăţişând-o.

Încredere: da, ăsta era cuvântul-cheie. De ce n-ar avea încredere în Claude? Mama ei, o femeie mai degrabă circumspectă, avea încredere în el.

— Când te mai vezi cu el?

— Mâine-seară.

— O să se-aranjeze toate. Cu despărţirea ai tu probleme.

* * *

Înainte de a lua trenul ca să se întoarcă, Claude s-a dus la un magazin de parfumuri, pe Champs Élysées.

— Bună ziua, domnişoară. Aş vrea să-i fac un cadou logodnicei mele.

— Un parfum?

— Da. Nu ştiu ce să aleg.

— Cam ce-i place logodnicei dumneavoastră?

— Asta nu vă priveşte pe dumneavoastră.

— Eu încerc doar să vă ajut.

— Vreau un parfum care să dea gata o femeie.

Vânzătoarea înţepeni. Se uită lung la acel tânăr pe care costumul şi cravata îl făceau atât de sigur pe el. Care vasăzică există o fată, biata de ea, care stă să cadă în plasa

mocofanului ăstuia! Ia să-i dăm noi amărâtei un semnal puternic, ca să-i deschidem ochii.

— Chanel No 5.

— Nu e prea clasic?

— Ah, e clasicul clasicilor, domnule. Sigur o s-o dea gata pe logodnica dumneavoastră.

Vânzătoarea l-a împachetat în cel mai pompos ambalaj cu putinţă.

* * *

În 1970, trenul făcea mai bine de cinci ore şi jumătate de la Paris până la Brest. Pe la 6 seara, Claude s-a reîntâlnit cu Dominique.

— Greu mai trece timpul fără tine.

— Da, zise ea, conştientă de ceea ce ascundea puţinătatea acelor vorbe.

— Ai avut o săptămână bună?

— Normală. Tu?

— Avansăm foarte rapid.

I-a povestit tot felul de lucruri, pe care ea s-a chinuit din răsputeri să le asculte, întrucât n-o interesau deloc.

Când a venit momentul să-şi ia rămas-bun de la ea, Claude a scos din servietă un pachet.

— Am un cadou pentru tine.

— Ce e?

— O să vezi.

Odată rămasă singură, Dominique a luat pachetul şi l-a inspectat. I-a fost ruşine să strice un ambalaj atât de grozav. Pe hârtie era o etichetă cu o adresă de pe Champs Élysées, iar tânăra n-a putut să nu fie impresionată.

Chanel No 5; ştia că exista aşa ceva, dar atât. Niciodată nu primise un parfum. Iar să-şi cumpere ea unul nici nu-i trecuse prin cap. Claude era nebun să-i facă aşa un cadou.

A plecat din cafenea, sperând că n-o văzuse nimeni într-o situaţie atât de jenantă.

Acasă, s-a închis în baie şi a îndrăznit în sfârşit să scoată sticluţa din cutie. Obiectul acela i s-a părut de o

frumuseţe fără seamăn. Era modelul de la începuturi, fără vaporizator. A scos capacul şi a inspirat: mirosul a şocat-o mult prea profund ca să-şi dea seama dacă-i plăcea sau nu.

La birou, una dintre colege îi zisese că, dacă-i vorba de un parfum, trebuie să te dai mai întâi cu el ca să vezi dacă ţi se potriveşte. Fiindcă miroase diferit în funcţie de persoană. Dominique s-a dezbrăcat complet, s-a aşezat pe marginea căzii şi a înşfăcat sticluţa. A procedat aşa cum văzuse la cinema: a umezit dopul răsturnând sticla cu fundul în sus, după care şi-a atins uşor cu el încheietura mâinii. Apoi şi-a apropiat de nări pielea metamorfozată de acea miruire: ce a simţit atunci

a întrecut toate emoţiile pe care le trăise vreodată. Dacă ar fi fost obligată să transpună în cuvinte senzaţia pe care o încerca, ar fi spus că mirosea a regină dintr-o altă lume, a eleganţă desăvârşită, a splendoare în sfârşit întrupată şi a sărutul visurilor sale, atât de diferit de cele laborioase pe care le accepta de la Claude. În intimitatea băii însă, nu era nevoită să spună nimic, aşa că s-a mulţumit să geamă de plăcere.

A mai întors o dată flaconul cu fundul în sus şi şi-a umezit ceva mai generos dosul încheieturii. De astă dată, efectul a săgetat-o până în creier şi Dominique a început să tremure. Zeul parfumului o strângea în braţele sale, mirosul de piele de Rusia îşi făcea vechiul său număr de magie, iar tânăra femeie a înţeles că trupul ei era lăcaşul unui extaz nesfârşit. S-a văzut goală în oglindă şi a ştiut că era frumoasă. Coborându-şi imediat privirea, s-a întrebat dacă el o dorea, iar îmbătătorul parfum i-a răspuns cât se poate de autoritar că n-avea niciun motiv să se îndoiască de asta.

Atunci, ea a făcut un lucru de neimaginat: a udat din nou dopul şi s-a miruit sănătos pe toată partea de sus a gâtului, urmărindu-şi mişcările în oglindă. O picătură de parfum i s-a prelins pe piept, iar beţia aromelor i-a cuprins întregul trup.

La douăzeci şi cinci de ani, Dominique nu cunoştea decât apa de colonie, care nici nu-i prea plăcea. Dăruindu-i un Chanel No 5, alegând pentru ea acel parfum somptuos, Claude îi declara cu mare strălucire iubirea sa. Mirosul acela miraculos o învăluia cu farmecul său tulburător şi Dominique se trezi zicând cu voce tare:

— Îl iubesc.

Auzindu-se pronunţând acele cuvinte, se întrebă cui i se adresa de fapt. Îi răspunse imaginii sale din oglindă:

— Îl iubesc pe Claude. Claude, te iubesc.

Se înfioră din cap până-n picioare. Deci asta era. Spiritul parfumului o eliberase de orice teamă. Claude era acel prinţ care avea să rupă vraja ce o ţinea captivă. Unde se ascundea oare geniul acela care-l făcuse să-şi dea seama că Chanel No 5 era cheia sufletului ei? Dominique nu ştia, dar îl binecuvânta.

Da, avea să se mărite cu el. Avea să trăiască alături de el. Avea să locuiască în oraşul acelui parfum.

* * *

A doua zi, la lucru, colega ei i-a spus că arăta ciudat. Pentru prima dată, Dominique a vorbit despre ce i se întâmpla:

— Iubitul meu mi-a dăruit un Chanel No 5.

Christelle a izbucnit în râs, după care a comentat:

— Nu-i e teamă de clişee iubitului tău? Dominique a urât-o pe loc şi a pus reacţia acesteia pe seama invidiei. Câtă dreptate avusese să nu i se confeseze niciodată până atunci! Nici n-avea s-o mai facă vreodată. Abia aştepta să nu mai aibă de-a face cu mitocanca asta şi cu mintea ei îngustă. La Paris, era convinsă, nu existau asemenea meschinării.

Seara, înainte de întâlnire, şi-a dat cu câţiva stropi din parfumul care-i hotărâse soarta. Claude uitase de cadoul pe care i-l făcuse şi i s-a părut că fata mirosea cam bizar, dar n-a mai avut timp să-i spună. Cu un aer solemn, Dominique i-a declarat, uitându-se ţintă în ochii lui:

— Accept să-ţi fiu soţie.

A văzut uluirea încântată a tânărului, care a întrebat-o:

— Ce te-a făcut să accepţi?

— Chanel No 5.

Am fudecat-o greşit pe vânzătoarea aia. O adevărată profesionistă! îşi zise el în gând.

— Draga mea, sunt cel mai fericit bărbat din lume! Să ne căsătorim cât mai repede!

— De ce eşti atât de grăbit?

— Nu vreau să te răzgândeşti.

Ea a râs. Ce tare-l iubea!

Nunta a fost uşor de organizat. Claude nu mai avea părinţi, tinerii n-aveau prea mulţi prieteni. Dominique şi-a dat demisia fără niciun regret. Cei doi s-au instalat la Paris, într-un apartament de pe strada Étienne-Marcel.

— N-o să stăm prea mult aici, declară Claude. Nu-i destul de elegant.

Dominique nu îndrăznea să-i spună că ei îi plăcea la nebunie cartierul acela viu şi simpatic. Centrul Parisului clocotea de energie. Tânăra ieşea să se plimbe, cât soţul ei era la muncă, şi se minuna de sumedenia de magazine şi de magazinaşe. Până şi şantierul de la Hale o fascina.

Nu avea bani să-şi cumpere haine noi, dar îşi dădea pe gât cu un strop de parfum de-al ei. Atunci se simţea de o frumuseţe ieşită din comun şi mergea până la grădinile de la Palais-Royal, a căror splendoare îi tăia respiraţia.

Claude se întorcea acasă seara, întotdeauna foarte preocupat. Dominique îl înţelegea. Crearea acelei filiale trebuie să fi fost un lucru foarte stresant, miza era colosală. Ce-i povestea el o entuziasma:

— Sunt numai veşti bune, dragul meu! Văd că te descurci excelent!

El nu părea niciodată mulţumit. Soţia sa i-a şi spus-o odată.

— Sunt foarte exigent, am pretenţii mari, i-a răspuns Claude.

Ea a zâmbit, mândră de el.

* * *

Într-o seară a anului 1971, a venit acasă mai abătut ca de obicei.

— Ce s-a întâmplat?

El a rămas tăcut o bună bucată de vreme. Când Dominique tocmai începea să se îngrijoreze, el i-a spus:

— Încă nu ai rămas gravidă!

Ea a râs, uşurată.

— Nu-i nimic de râs, a continuat el.

— Dragostea mea, n-avem nici măcar un an de când suntem împreună!

— Vreau un copil cu tine.

— Şi eu.

t

E normal să nu fii gravidă nici acum? o întreba el apoi, după ce făceau dragoste.

Acel „nici acum" devenea tot mai apăsător. Tânăra s-a dus la un ginecolog, iar acesta a liniştit-o: era perfect sănătoasă, nu exista niciun risc să fie sterilă. Când i-a spus de acel diagnostic soţului ei, acesta a părut uşurat. A făcut dragoste cu ea plin de pasiune, iar ea s-a convins pe sine că asta o făcea să simtă plăcere.

* * *

Terrage Paris, cum îi spunea el, a prosperat cu repeziciune. Cifrele îi uluiau pe cei de la Brest. Claude a putut angaja mai multe persoane. Sediul companiei s-a mutat de la Saint-Ouen la Batignolles. I-a explicat soţiei că, psihologic vorbind, era un lucru foarte important:

— Terrage Paris nu mai e situat pe partea proastă a şoselei de centură. Firma îşi merită de-acum numele.

— Bravo, dragul meu!

Bucuria nu era însă totală: ea nu avea veşti la fel de bune ca ale lui. În fiecare lună, când îşi dădea seama că nu rămăsese însărcinată, i se făcea ruşine.

Într-o bună zi, şi-a luat inima-n dinţi şi i-a spus lui Claude ceea ce-i zisese ginecologul: problema putea veni de la el. Preţ de o clipă, Dominique văzu o sclipire de ură

în ochii lui. După un moment de tăcere, el declară:

— O să mă duc la un consult, ca să ştiu clar cum stau.

Câteva zile mai târziu, a primit rezultatele, pe care le-a anunţat semeţ:

— Apt combatant!

Dominique s-a consolat cum a putut. Ura e foarte aproape de iubire. Nu se îndoise ea la un moment dat de ceea ce bărbaţii tratau cu atâta vanitate? Nu e însă mai puţin adevărat că, pentru prima oară, regreta că nu avea şi ea o prietenă, în braţele căreia să fi putut plânge.

* * *

1972.1973. Viaţa ei se transforma

f într-un coşmar. Într-o bună zi, îi veni ideea să-i sugereze soţului ei adopţia:

— Am putea avea prioritate, întrunim cele mai bune condiţii pentru a primi un micuţ vietnamez…

— Încetează! Vreau un copil cu tine. E clar?

Vreau un copil cu tine – erau astea nişte vorbe de iubire? Se părea că da. Şi totuşi, Claude le rostise cu o agresivitate care o înfricoşase.

Făceau dragoste în fiecare seară. Nu ăsta era însă verbul pe care-l folosea în mintea ei, atât de neplăcută îi devenise această activitate: ce voia el era doar s-o lase însărcinată, Dominique ştia foarte bine.

De la o vreme, pântecul ei îi inspira pur şi simplu groază: se aştepta de la el o dinastie, pe care refuza s-o producă. Fără s-o ştie, Dominique trăia angoasele prin care trecuse Maria Antoaneta la începutul mariajului ei.

Claude a decretat atunci că era prea slabă şi că asta îi afecta fertilitatea.

— Doctorul n-a zis niciodată aşa ceva, protestă ea. Întotdeauna am fost subţire, aşa sunt de felul meu. E unul dintre lucru

rile care ţi-au plăcut la mine.

Claude i-a criticat modul în care se hrănea, i-a ordonat să mănânce alimente mai consistente, a urmărit-o bănuitor în timpul meselor. Dominique şi-a zis că, dacă o mai ţinea mult aşa, avea să ajungă să-l urască.

* * *

La începutul lui 1974, în vreme ce spăla vasele, a leşinat. Când s-a trezit, Claude şi doctorul erau la căpătâiul ei.

— Draga mea, eşti însărcinată.

De când nu-l mai auzise pe soţul ei zicându-i aşa! Adresarea aceea a bucurat-o chiar mai mult decât vestea cea bună.

— Felicitări, doamnă, interveni şi medicul. Dar văd că sunteţi mai fragilă decât mă aşteptam. Va trebui să staţi întinsă în pat pe toată perioada sarcinii, altfel riscaţi să pierdeţi copilul.

— Sunt atât de fericită, zise ea, neluând în seamă acel diagnostic.

— O să am grijă să nu-ţi lipsească nimic, spuse soţul ei plin de tandreţe.

Lunile care au urmat i-au lăsat lui Dominique impresii dintre cele mai diferite. Claude era mai prezent şi mai drăguţ ca oricând, fără însă ca asta să o poată linişti. Trecea prin dureri îngrozitoare, care o făceau să urle efectiv. Doctorul nu pricepea deloc ce se-ntâmpla. Numai ea bănuia că acele suferinţe erau expresia celor doi ani de angoase prin care trecuse. Iar o voce din interiorul ei spunea: „Gata, asta e prima şi ultima oară!”

Şi totuşi, Dominique era sigură că avea să-şi iubească foarte tare copilul. Simţea în privinţa lui nişte porniri drăgăstoase extrem de puternice.

— Ce-ai vrea să fie, băiat sau fată? îşi întrebă ea soţul.

— Ambele variante îmi plac la fel de mult. Ea se uită fericită la acel bărbat devenit din nou atât de gentil şi începu să râdă.

— De ce râzi?

— Avem ceva în comun, tu şi cu mine. Numele noastre nu specifică de ce sex suntem.

— Da. Avem nişte nume unisex. Sau epicene.

— Epicene? Nu ştiam cuvântul ăsta.

— Ben Jonson, un celebru contemporan de-ai lui Shakespeare, a dat acest titlu uneia dintre piesele sale.[2] Acolo, este numele femeii perfecte.

Claude avu grijă să nu pomenească nimic de ironia extremă a lui Ben Jonson când făcuse această alegere.

— Extraordinar! zise Dominique. Îmi imaginez că Epicene e un nume epicen.

— E cel mai epicen nume din lume.

— Şi dacă i-am zice şi noi aşa copilului nostru, indiferent că e fată sau băiat?

— De ce nu?

Discuţia aceea a fost unul dintre momentele cele mai plăcute din timpul sarcinii. În rest, biata femeie trecea prin chinuri fără seamăn, atât fizice, cât şi morale. Neputându-şi da seama ce avea pacienta sa, doctorul a asigurat-o că era vorba de crize de tetanie:

— Povestea asta se mai numeşte şi spasmofilie. E greu de suportat, dar nu-i ceva primejdios. Luaţi o pungă de hârtie, respiraţi în interiorul ei şi o să se rezolve.

Zis şi făcut. Dominique a urmat întocmai recomandările doctorului, dar degeaba, nu se simţea deloc mai bine. Cu cât se apropia de termen, cu atât crizele ei deveneau mai dese şi mai puternice.

Se temea ca nu cumva suferinţa ei să i se transmită şi copilului, iar temerea aceasta îi agrava misterioasele simptome.

* * *

Naşterea, prevăzută pentru 20 septembrie, a avut loc pe 9 în aceeaşi lună. A durat 23 de ore, care-au fost de o suferinţă inumană. Mama şi copilul au fost cât pe-aci să moară. În cele din urmă, s-a apelat la operaţia de

2 Este vorba de comedia Epicene sou Femeia tăcută, scrisă de Ben johnson în 1609. (N.r.)

cezariană, care le-a salvat *in extremis* pe Dominique şi Epicene. Era ora 23 şi 54 de minute.

— Aveţi o fetiţă frumoasă, doamnă.

Mama se uită la minusculul bebeluş, după care căzu într-un somn adânc. În timp ce ea dormea, s-au dus după Claude ca să-i dea şi lui vestea cea mare. Acesta veni s-o vadă pe Epicene, iar fălcile i se încleştară într-o clipită.

Dominique a avut nevoie de o săptămână ca să se întremeze cât de cât. Dar iubirea dintre ea şi fiica ei s-a legat imediat. Când o ţinea în braţe, nu mai exista nimic altceva.

Claude a sunat-o:

— Am fost la primărie să declar naşterea lui Epicene. Funcţionara de acolo a refuzat iniţial numele. I-am zis că e din Ben

Jonson, dar nu i-a păsat. Apoi i-am zis că e după o piesă de Shakespeare şi a mers.

— Când treci să ne vezi, dragul meu?

— Am foarte mult de muncă deocamdată, odihniţi-vă.

După ce mama şi fiica au venit acasă, absenţa tatălui a fost din ce în ce mai frapantă. Lui Dominique i se părea că e mai mult decât distant fată de cea mică. *Şi-a t /*

dorit atât de tare acest copil şi, acum că e aici, nici nu-l bagă în seamă, se gândea ea. Îşi spunea că aşa sunt bărbaţii, se interesează doar rareori de bebeluşi, dar că totul avea să se rezolve când Epicene avea să mai crească. Aceasta din urmă era soi bun: nu plângea prea mult, dormea noaptea, îşi golea biberonul fără nazuri, iar cu maică-sa era toată numai zâmbet.

— Ai văzut ce seamănă cu noi? îi zise nevasta bărbatului ei. A luat de la tine exact cât a luat şi de la mine. Nu putem spune că nu-i a noastră!

Claude i-a răspuns printr-un rictus ostil. Lui Dominique i se păru că soţul ei scruta chipul bebeluşului căutând cu totul altceva – ceva ce, în mod evident, nu era

acolo – şi i se mai păru că soţul ei strângea din dinţi. Se înfioră toată. *Am prea multă imaginaţie*, conchise ea.

— Nu vrei s-o iei în braţe?

— Nu. Mi-e teamă că nu sunt prea priceput.

Scuza lui mirosea de la o poştă a pretext facil.

* * *

A început astfel o viaţă nouă, din care Claude se exclusese singur. Mama şi fiica au devenit totul una pentru cealaltă.

Dominique o scotea la plimbare pe micuţă în cărucior, se ducea în grădinile de la Palais-Royal, se aşeza pe o bancă, îşi punea copilul pe genunchi şi-i arăta lumea.

Trecătorii se înduioşau în faţa spectacolului unei maternităţi atât de fericite. Tânăra femeie se întreba de ce toţi acei necunoscuţi se uitau la Epicene cu mai multă afecţiune decât propriul ei tată.

Acasă, cele două se jucau împreună ore în şir. Micuţa era nemaipomenit de dezgheţată, înţelegea tot şi nu pierdea nici cel mai mic prilej să râdă în hohote.

— Tu eşti fericirea mea, îi spunea Dominique.

Când Claude se întorcea de la muncă, Epicene întindea braţele spre el gângurind.

— Fiica ta te vrea, îi traducea soţia.

— Eşti drăguţă, dar n-am timp.

Dominique se întreba cui îi era adresat acel „Eşti drăguţă”.

* * *

Foarte repede, fetiţa a făcut primii paşi. Cum Claude, aşezat pe canapea, tot lucra la dosarele lui, mama, ghemuită în dosul uşii sufrageriei, i-a şoptit copilului la ureche:

— Du-te până la tati!

Cu vitejia unui soldat, Epicene a pus un picior în faţa celuilalt şi, ajunsă în faţa tatălui ei, a scos un chiot de bucurie, aplaudându-se singură.

— Nu vezi că sunt ocupat? îi zise el copilei cu o voce posacă.

— Dar uită-te la ea că merge! protestă Dominique.

— Bravo, foarte bine, spuse el, somând-o parcă să-l lase în pace.

În acea seară, Claude i-a declarat soţiei sale că mai voia un copil.

— Nici nu se pune problema, îi spuse ea.

— De ce?

— Cum adică, de ce? Ai uitat cât m-am chinuit? Niciodată n-aş mai suporta aşa nişte dureri.

S-a abţinut să mai adauge că, dată fiind lipsa lui de fibră paternă, chiar nu vedea niciun motiv pentru care ar mai risca încă o dată să moară. El a înţeles că hotărârea ei era fără drept de apel.

După aceea, Dominique s-a gândit ceva mai mult la acea dorinţă de neînţeles a soţului său. În mod evident, el nu-şi iubea fiica. Era oare gelos pe ea? Din câte se părea, nu. L-ar fi putut apuca gelozia dacă Dominique i-ar fi arătat mai puţină dragoste. Dar el era cel care se purta cu mai puţină tandreţe ca oricând.

Claude părea decepţionat de Epicene. Într-o zi, l-a întrebat dacă ar fi preferat un băiat.

— Categoric nu, îi răspunse el.

Nu minţea, era clar. *Atunci, cum poate fi decepţionat de fiica noastră*? se întreba ea. Epicene avea toate calităţile pe care le puteai visa la un copil: afectuoasă, frumoasă, inteligentă, vioaie, veselă. *Dacă pe ea n-o iubeşte, atunci n-o să iubească niciun copil pe care l-am avea împreună*, îşi dădu ea seama.

Dominique se gândea adesea la băiatul drăguţ de care se îndrăgostise cu patru ani în urmă. Ce i se putuse întâmpla acestuia de se schimbase într-atâta? N-avea nicio îndoială că acea metamorfoză se datora muncii lui: atâtea responsabilităţi, atâta stres, încununate cu o reuşită profesională de excepţie. *N-ai ce să regreţi, îşi zicea ea. Trebuie să te bucuri de succesul pe care-l are şi de care e atât de mândru, oricât ar costa el. El a vrut toată povestea asta şi m-a ales pe mine să-i fiu alături.*

Uneori, se retrăgea singură cu sticluţa de Chanel No 5, pe care acum nu mai îndrăznea s-o folosească. Şi mirosea parfumul acela din vremurile când iubirea o îmbăta.

* * *

La vârsta de cinci ani, Epicene a ştiut că nu-şi iubea tatăl. N-a fost o revelaţie, ci prima formulare a unui adevăr care încolţise în ea cu un an sau doi mai

Înainte.

Ceea ce a făcut-o să bănuiască acest lucru a fost, ca de atâtea ori când era vorba de o descoperire, o discuţie cu mama sa. Aceasta venea în fiecare zi s-o ia de la grădiniţă şi se întorceau acasă pe jos, vorbind despre una-alta. Mama o întreba ce mai făcuse, iar micuţa îi povestea despre desenele ei, despre modelajele din plastilină, despre ce cântece şi jocuri învăţase. Conversaţia lor se încheia întotdeauna cu această întrebare a lui Epicene:

— Tati e acasă?

— Nu.

Răspunsul acela îi făcea de fiecare dată copilei o plăcere pe care o ţinea ascunsă. Simţea că n-ar fi fost politicos să-şi arate satisfacţia. Dar tare se bucura să ştie că în apartamentul lor avea să domnească acea linişte plăcută a lumii fără tati.

Dominique s-a înşelat, percepând un fel de mâhnire în prefăcătoria fiicei sale. Într-o bună zi, a găsit de cuviinţă să-i explice:

— Înţelegi, tati munceşte. A reuşit să înfiinţeze o firmă extraordinară, unde angajează o mulţime de oameni. Nu trebuie să te superi pe el că n-are timp să se joace cu tine.

Oare mami era uşor de fraierit? Se părea că da. Eh, avea s-o lase cu falsa ei impresie.

Fiindcă, dă-o-ncolo, cum ar fi putut Epicene să regrete că nu petrecea mai mult timp cu bărbatul ăla irascibil care nu deschidea gura decât ca să scoată nişte

vorbe neplăcute? îşi amintea de nişte vremuri îndepărtate când prezenţa tatălui ei încă mai stârnea în ea o anumită aşteptare: că, după ce avea să-şi termine treburile, el avea s-o ia în braţe, să-i zâmbească. Apoi, într-o bună zi, înţelesese că speranţele ei erau neîntemeiate, iar asta n-o făcuse să sufere deloc. Personajul acela n-o voia în preajma lui şi nici ea nu-l voia în preajma ei.

Asta pica la ţanc, el nu era niciodată acasă sau foarte puţin. Mama ocupa un loc imens, era omniprezentă, frumoasă şi bună, ea o iubea. Lumea asta îi convenea.

* * *

Într-o după-amiază, pe când se întorceau împreună de la grădiniţă, mama o anunţă, cu o figură fericită:

— O să-ţi fac o bucurie, draga mea. Taţi e acasă!

— Nu e la muncă? o întrebă copila.

— Nu, se zugrăveşte la el în birou, aşa că şi-a luat dosarele acasă. Te bucuri?

— Da, foarte.

Era pentru prima dată când o minciună o obliga la un atât de mare efort. Mama nu s-a prins de nimic.

* * *

În timp ce-şi lua gustarea în bucătărie, Epicene a încercat să ignore vocea tatălui ei care vorbea cu cineva la telefon, în sufragerie. Din păcate însă, i-a fost imposibil să nu remarce că renunţase la tonul

lui obişnuit pentru a i se adresa acelui necunoscut: ce şarm, ce căldură, ce de chicoteli… cât îl mai iubea tata pe acel Gérard!

— Sper să te revăd cât mai repede, Gérard. Calde salutări Patriciei. La revedere, o zi bună.

Gata. A închis.

— Dragul meu, am ajuns, zise mama.

Niciun răspuns.

Brusc, Épicène îl văzu pe tatăl său apărând în faţa ei. S-a uitat la ea atât de contrariat, încât aceasta a fost cât pe-aci să se înece cu bucata de biscuit din gură. Simţind că

prezenţa ei îl deranja, s-a dus în camera sa şi a închis uşa. S-a aşezat pe pat, iar în capul ei îşi auzi vocea interioară zicând:

— Nu-l iubesc pe tata.

Una era să ştii acest lucru, alta să-l formulezi. În ciuda calmului şi a lipsei oricărei mirări, cuvintele produceau un efect considerabil. Revelaţia trecea la o realitate superioară, devenea un monument al minţii. „Nu-l iubesc pe tata”. Însăşi sonoritatea ei grotescă – pe-ta-ta – impunea ca extrem de importantă această constatare.

Din acel moment, viaţa avea să fie diferită. Chiar dacă lui Epicene nu i-a fost deloc ruşine, a ştiut precis că va trebui să păstreze pentru sine acel pe-ta-ta, ca pe o învăţătură pe care lumea nu era încă pregătită s-o primească. De ce să ai remuşcări că nu iubeşti pe cineva care nu te iubeşte? Chestiunea aceea nu merita nicio implicare sufletească.

În mod ciudat, mama îl iubea pe tata. Nu i-o spusese direct, dar se vedea, se simţea, se subînţelegea. Când i se adresa lui tata, mama avea o voce plină de deferenţă, o privire intensă şi nişte gesturi alese. Tata nu băga de seamă felul ei aparte de a se purta, nerezonând deloc cu emoţia acesteia. Dacă Epicene ar fi trebuit să formuleze sentimentul tatălui său pentru mama sa, ar fi zis că el o suporta – cu condiţia ca ea să nu vorbească mai deloc şi

f să existe cât mai puţin cu putinţă.

Dar pe ea, oare pe ea o suporta? Nu era sigură. În rarele dăţi când el îi spunea ceva, era doar: *Eşti insuportabilă*!

Epicene era insuportabilă când se juca în sufragerie, când cânta în camera ei, când nu mânca, când mânca, când era entuziasmată de ceva.

Mama nu îndrăznea să ia apărarea fiicei sale. Aştepta ca tata să plece şi spunea: *Taţi e enervat de problemele de la serviciu*.

Sau: Taţi e obosit.

Copila încuviinţa. Ar fi vrut să-i spună mamei sale că

vorbele lui n-aveau nicio importanţă. La cât de mult îi păsa ei de acel personaj, el ar fi putut să spună orice. Epicene nu-i zicea însă mamei sale aceste lucruri, fiindcă simţea că ar fi durut-o.

* * *

Copila se întreba dacă toţi bărbaţii erau la fel ca tatăl ei. Când a intrat la clasa pregătitoare, a avut o prietenă, Samia, singura dintre colegi care n-a început să scoată urlete de groază la auzul numelui ei. Samia a invitat-o să doarmă acasă la ea.

A fost o experienţă stupefiantă. La Samia, nimic nu era ca la ea acasă. Samia avea o mulţime de fraţi şi de surori. În

t p apartamentul ei era atâta lume, încât i-a luat ceva timp până să-şi dea seama care erau părinţii acesteia. Mama Samiei făcea întruna un ceai foarte dulce şi foarte bun. Cât despre tată, acesta îşi lua fata în braţe şi o pupa, şoptindu-i tot felul de vorbe drăgăstoase. După care zicea:

— Tu, tu eşti Epicene, prietena fiicei mele. Aici eşti ca la tine acasă.

t

Omul acela era pe atât de călduros şi de cumsecade pe cât de rece şi de odios era tati al ei. De altfel, la Samia acasă mai erau o mulţime de alţi bărbaţi, cu toţii foarte diferiţi de tati al ei. Epicene avea acum răspunsul: nu, bărbaţii în general n-aveau nimic de-a face cu felul de-a fi al tatălui ei.

De ce nu avea şi ea fraţi şi surori, cum avea Samia? Şi-a întrebat mama despre acest lucru, iar mama a părut îngrozitor de încurcată. A stat un pic pe gânduri, după care i-a spus:

— E complicat. Ţi-ai fi dorit un frate sau o soră?

— Nu.

Mama a părut uşurată, iar asta era exact ce voia micuţa. Minţise, bineînţeles. Când Samia îi povestea despre fraţii şi surorile ei, când o vedea în mijlocul acelei gloate de copii, i se părea ceva cu totul formidabil.

Trebuia să existe un tătic în spatele acelui mister.

* * *

Epicene s-a dovedit o elevă excelentă. Mama se uita plină de admiraţie la carnetul ei de note.

— Ai văzut, Claude, rezultatele fetei noastre?

Exasperat, tatăl semna mormăind:

— Bune, mda. Dar stai, că nu-şi dă încă doctoratul.

Copila s-a dus şi a căutat în dicţionar ce înseamnă „doctorat”.

* * *

Uneori, ai ei ieşeau în oraş. Tata se burzuluia de fiecare dată la mama:

— Dacă te întreabă cineva adresa noastră, zici că stăm pe lângă Place des Victoires, da?

Épicène a stat şi s-a gândit. Geografic, era cât se poate de adevărat. Dar de ce simţea ea că vorbele acelea erau răutăcioase?

Cum s-o întrebe oare pe mami a ei fără s-o rănească?

Avea opt ani când şi-a întrebat mama de ce trebuia să spună că stăteau pe lângă Place des Victoires.

— Pentru că dă bine, răspunse ea zâmbind un pic stânjenită.

Micuţa a înţeles pe loc cât de puţin bine dădea strada Étienne-Marcel. Place des Victoires strălucea de eleganţă şi de frumuseţe clasică, spre deosebire de străduţa lor cea simpatică şi plină de prăvălioare. Prin urmare, tatălui ei îi era ruşine cu propria adresă. Fetei i s-a părut un caraghios.

Lui Épicène îi plăcea mult strada Étienne-Marcel. Aici erau şcoala, apartamentul lor, magazinul de pâine. Viaţa ei aici era perfectă. Faptul că n-avea decât o prietenă era ideal, fiindcă era vorba de Samia. Mama era minunată, iar pe tată era suficient să-l ignore. Copila excela la acea disciplină care consta în a spune, dimineaţa: „Bună dimineaţa, Taţi” (făcând să se audă majuscula), şi în a adapta formula în funcţie de ora la care reapărea acel

individ nesuferit, fără a avea nicio umbră de ironie în glas şi fără a părea să bage de seamă că nu primea niciodată vreun răspuns la gestul ei de curtoazie.

Mama părea să se îngrijoreze din pricina răcelii tatălui faţă de fiica sa. Epicene ar fi vrut s-o liniştească destăinuindu-i ce gândea cu adevărat, şi anume că se lipsea fără nicio problemă de atenţia paternă, dar simţea că mama sa ar fi fost şocată de o asemenea afirmaţie.

Toată lumea era de acord când era vorba să fie recunoscută importanţa tatălui. Samia îi spunea prietenei ei că taică-său era singurul bărbat pe care-l iubea, fiindcă era infinit mai tare decât toţi ceilalţi. Mama îl pomenea adeseori pe propriul ei tată cu tristeţe, explicându-i fetei cât de rău îi părea că ea nu întâlnise încă un om atât de bun. Epicene asculta perplexă acele consideraţii, ferindu-se să judece, dar constatând că, în ce o privea, nu se simţea nici măcar decepţionată de tatăl său. *De la el, nu aştept nimic*, conchidea ea.

Dacă mama ei n-ar fi iubit-o, şi-ar fi dorit să moară. Tatăl ei n-o iubea? îi răspundea şi ea cu aceeaşi monedă, şi cu asta, basta. Cinismul ei secret mergea chiar mai departe. Ştia că el le asigura toate cele de trebuinţă, că le întreţinea; de multe ori, când prezenţa tatălui ei devenea prea apăsătoare, se uita la el zicând în gând:

Dă-ne banii şi du-te!

* * *

În scurt timp, părinţii au renunţat să mai cheme o babysitter când ieşeau. Fetiţa noastră e foarte cuminte, poate să stea şi singură, fără să păţească nimic, zicea mama. Nu are imaginaţie nici cât să facă o prostie, comenta tatăl.

Ai dreptate, tată, nu fac niciodată prostii. Fiindcă sunt prea ocupată să gândesc tot felul de lucruri groaznice despre tine, de-aia, îşi zicea în sinea ei Epicene. Fata se culca devreme ca să continue în gând povestea ei

preferată: cea în care tatăl ei era lovit de un camion când traversa strada, iar un poliţist îndurerat venea s-o anunţe pe mami că tata murise şi că în servieta lui fuseseră găsite nişte teancuri de bancnote care aveau să le ajungă pentru toată viaţa. Momentul ei preferat din poveste era cel în care o lua în braţe pe mama ei înlăcrimată şi o consola zicându-i: *De-acuma, mami, o să am eu grijă de tine. O să te fac nespus de fericită, ai să vezi*. După care ascundea în camera ei servieta şi, din când în când, lua de acolo atât cât trebuia ca să-şi scoată mama la restaurant şi să-i cumpere nişte rochii frumoase.

Într-o bună zi, a auzit o discuţie între părinţii săi:

— Trebuie să ne mutăm înainte să înceapă ea gimnaziul.

— O să sufere. O adoră pe Samia, n-o să vrea să plece.

— Astea-s copilării, Dominique. Când o să locuim pe malul stâng al Senei, o să-şi facă alţi prieteni şi o s-o uite pe Samia.

Lui Epicene i-a stat inima în loc.

* * *

A doua zi, a sărit de gâtul Samiei, de cum a intrat în clasă, şi a strâns-o în braţe.

— N-am să te uit niciodată, Samia.

— Ai văzut un film urât la televizor sau ce? Ce te-a apucat?

— Voiam doar să-ţi spun c-o să te iubesc pe vecie.

— Şi eu, Epicene. Dar nu mai vorbi aşa, de parcă ai sta să plângi, că e caraghios.

Copila şi-a dat seama că ea nu trecuse niciodată Sena. A întrebat-o pe mama sa de ce trebuia să se mute pe celălalt mal. Mama a făcut o figură la fel de stânjenită ca atunci când o întrebase despre Place des Victoires şi i-a zis:

t

— Pentru că acolo e mai elegant.

— Şi de ce-i asta atât de important?

— Tatălui tău îi place eleganţa, vrea să trăim într-un loc elegant.

— Ne-am putea muta în Place des Victoires.

— Nu-i suficient. Pe malul stâng totul e elegant.

* * *

Mama ei nu mai venea s-o ia de la şcoală, considerând că de-acuma se putea întoarce şi singură acasă. Epicene s-a dus până la Sena şi s-a uitat încruntată la celălalt mal.

De n-aş face niciodată unsprezece ani, îşi zise ea în gând.

Avea nouă. Timpul copilăriei ascultă de alte legi. Densitatea lui nu e egalată decât de simţul tragicului. În pragul ultimilor săi doi ani de fericire totală, Epicene ştia că avea să trăiască fiecare minuţel îmbătată de desfătare. Ce avea să se întâmple după aceea era ceva la fel de imposibil de imaginat ca şi moartea.

* * *

În clasa a doua, învăţătoarea încheia adeseori ziua citind cu voce tare dintr-o carte despre mituri. Elevilor le plăceau mult acele poveşti ciudate şi voit înfiorătoare legate de zei.

Într-o după-amiază, ea a citit capitolul consacrat Infernului. Ca să ajungi acolo, trebuia să traversezi un râu înfricoşător şi ireversibil. De cealaltă parte începea ţinutul locuit de cei morţi. Povestea asta a

făcut-o să tresară pe Epicene.

— Un singur om viu a trecut acest râu. I s-a dat voie s-o facă fiindcă era poet şi fiindcă era foarte îndrăgostit. Divinitatea îi zisese că putea să-şi scoată iubita din Infern, cu condiţia să nu se întoarcă niciodată ca să se uite la ea. El însă nu s-a putut abţine să nu se uite în urmă, iar moartea i-a luat din nou iubita, pentru totdeauna.

Epicene a întrebat-o pe Samia dacă ea fusese deja pe malul celălalt al Senei.

— Ce legătură are asta cu Orfeu şi Euridice? o întrebă prietena ei cea mai bună.

— Când o să am unsprezece ani, o să mă mut pe malul stâng.

Samia a dat din cap, semn că înţelegea gravitatea situaţiei. După şcoală, cele două fetiţe s-au dus în spatele Luvrului ca să se uite la fluviu.

— Nu pare să fie foarte diferit pe celălalt mal, zise Samia. O să vin să te văd. N-o să se schimbe nimic între noi.

Epicene a observat totuşi că Samia nu-i răspunsese la prima întrebare. Trecerea Senei rămânea, orice s-ar spune, o încercare iniţiatică.

A căutat informaţii despre Orfeu. A fi poet, în vremurile acelea – care vremuri? greu de spus exact –, nu însemna acelaşi lucru ca astăzi. Poetul de atunci îşi cânta versurile acompaniindu-se la liră. În felul acesta, le reţinea fără a avea nevoie să le scrie. Din acest motiv, copiii de atunci nu trebuiau să înveţe poezii pe dinafară şi să le recite ca nişte nătăfleţi în faţa clasei. Poetul era în acelaşi timp poemul, muzica şi textul. Ca să rămână în posteritate, trebuia să dea de un alt poet şi să-i transmită arta lui. Poezia de succes aducea cu un fel de epidemie. Poetul slab nu crea decât un virus inofensiv, pe care nimeni nu-l lua.

Era interesant, dar cum să ajungi un Orfeu modern? Ce echivalent putea găsi ea acum unei îndeletniciri atât de speciale?

— Păi, nu ţi-am zis că eu sunt Orfeu?! îi spuse din nou Samia.

— Eşti nulă la recitat.

— Nici lui Orfeu nu i-ar plăcea să recite.

* * *

În iunie, Claude a cumpărat un apartament situat pe strada Bourgogne, în arondismentul VII. Mutarea urma să aibă loc în timpul verii. Viaţa cea nouă avea să înceapă în septembrie.

Tot Claude s-a dus la şcoala de pe strada Étienne-

Marcel ca să ia dosarul şcolar al fiicei sale. A trecut prin curtea în care copiii, ieşiţi în recreaţie, erau prinşi în jocurile lor obişnuite. Întâmplarea a vrut ca el să dea peste Épicène şi Samia în timp ce săreau coarda. S-a oprit o clipă în loc şi i-a aruncat fiicei sale o privire plină de ură, care a făcut-o pe micuţă să înlemnească. Apoi şi-a văzut de drumul lui.

Samiei nu i-au scăpat acele câteva secunde.

— Cine e tipul? întrebă ea.

— E taică-meu.

— Taică-tău?

Epicene a văzut stupefacţia şi indignarea în ochii prietenei sale. A ştiut imediat că era un moment important: trebuia să-i vorbească Samiei, să i se destăinuie, să-i explice. Samia se uita la ea insistent. Epicene a deschis gura ca să înceapă şi atunci s-a produs drama.

Cuvintele n-au venit.

Fetiţa nu le-a găsit.

Mai departe, a încercat să-şi explice sieşi acel blocaj. Cuvintele ulterioare n-au dezlegat misterul. La zece ani, Epicene n-a fost în stare să-i spună celei mai bune prietene că taică-său era un nenorocit şi că-l ura.

Tăcerea ei a durat trei minute, la capătul cărora Samia dăduse semne că nu mai aştepta niciun răspuns. Şi-au reluat joaca. Prietenia lor n-a avut de suferit, dar ceva a rămas în suspans.

Épicène a urât sincer strada Bourgogne. Nu diferea foarte mult de strada Étienne-Marcel, doar printr-un aer rigid pe care copila l-a identificat cu eleganţa.

Noul apartament nu era nici mai mare, nici mai confortabil decât cel de dinainte. Degeaba ai fi căutat în ce anume consta plusul său de eleganţă. Totul era doar o chestiune de limbaj. La telefon, Claude nu pierdea nicio ocazie să spună: *Treceţi atunci pe-aici*, *suntem pe strada Bourgogne*. Sau: *Am lăsat hârtiile acasă*, *pe strada Bourgogne*.

Pe vremea malului drept, Épicène locuia la 50 de

metri de şcoală. Gimnaziul ei era acum în arondismentul V: trebuia să ia metroul până acolo. Asta era însă cea mai mică dintre neplăcerile noii sale existenţe. Cea mai rea era îndepărtarea de Samia.

De cum se întorcea de la şcoală, se arunca pe telefon ca s-o sune pe prietena ei cea mai bună. Stăteau de vorbă ore întregi. Cu cât vorbeau mai mult, cu atât aveau mai multe să-şi spună. Aveau în comun un lucru esenţial: ura faţă de gimnaziu. Fiecare pretindea că al ei era şi mai execrabil ca al celeilalte. Asta dădea naştere unor comparaţii interminabile, punctate cu urlete de scârbă, menite a sublinia înţelegerea uneia pentru chinurile celeilalte.

Profesorii erau îngrozitori, dar asta era un fleac în comparaţie cu elevii. Cele două fetiţe se întreceau în termeni care mai de care mai crânceni pentru a descrie ticăloşia propriilor colegi. Epicene câştiga întotdeauna, dispunând de un argument politic: în clasa ei, nu erau decât burghezi. Prima oară când a folosit acel cuvânt, Samia a întrebat-o ce însemna chestia aia. Dându-şi seama că-i era greu să dea o definiţie, Epicene i-a zis până la urmă, încurcată:

— Sunt nişte oameni ca taică-meu.

— Aha, a spus Samia, părând să evalueze gravitatea problemei.

După ce s-a mai gândit puţin, a continuat:

— Mama ta e şi ea burgheză?

— Nu, a tranşat categorică Epicene.

— Deci tu eşti o corcitură de burghez cu om normal?

— Eu nu sunt deloc burgheză. Burghezele le recunoşti foarte uşor: poartă o cordeluţă pe cap, au haine urâte şi scumpe şi nu-şi lasă colegii de bancă să copieze după ele.

* * *

Într-o seară, Claude şi-a dat seama că, de când se mutaseră, cheltuielile cu telefonul crescuseră de douăzeci de ori.

— Fiică-ta stă toată ziua la telefon în loc să-şi vadă de învăţat.

— Îi e dor de Samia.

— Nu poate şi ea să-şi facă nişte prietene noi?

Dominique a înţeles ce nu îndrăznise el să spună cu voce tare: *nişte prietene noi de pe malul stâng*.

Când Epicene cerea voie să se ducă să doarmă la Samia, mama ei încerca s-o descurajeze:

— E departe, draga mea. Ai ore mâine. N-ar putea mai bine Samia să vină să doarmă aici?

Atunci, era rândul lui Epicene să se arate reticentă:

— E departe de casa ei şi mâine are şi ea scoală.

— S-ar zice că nu vrei deloc să mi-o prezinţi. Sper că nu ţi-e ruşine cu mine.

— Nu, mamă, sigur că nu. Cu tatăl ei îi era ruşine.

* * *

Adeseori, Samia îi dădea întâlnire după ore într-o cafenea de pe strada Tiquetonne. Când se revedeau acolo, nu mai pridideau cu îmbrăţişările, iar la plecare aveau întotdeauna lacrimi în ochi.

— Tot eu sunt cea care trece Sena pentru tine, niciodată invers. Vezi, eu sunt Orfeu.

— Păi, hai, scoate lira şi cântă-mi un poem.

La istorie, Épicène aflase că Berlinul fusese împărţit în două peste noapte şi că locuitorii îşi pierduseră pentru totdeauna jumătate dintre prieteni. I-a povestit asta Samiei la telefon şi a conchis:

— Eu, dacă te-aş pierde pe tine, aş muri.

— Cum s-ar putea întâmpla aşa ceva?

Nu şi-a dat seama că întrebarea ei provoca destinul.

* * *

Într-o după-amiază, în mod excepţional, Claude lucra acasă, iar telefonul a început să sune. Degeaba s-a grăbit Epicene cât a putut, a răspuns tatăl ei.

— Alo? Ah, da, eşti Samia, fata băcanului marocan… Cum, tatăl tău nu e băcan? Există marocani în Franţa care

nu sunt băcani? Stai aşa, fiică-mea e lângă mine, ţi-o dau acum.

— Bună, Samia, zise Epicene.

— Salut, îi răspunse o voce glacială, de nerecunoscut.

A urmat un lung moment de tăcere.

— Ştii ceva? N-o să mai vorbesc niciodată cu tine, continuă în cele din urmă Samia. Şi poate că nu porţi tu cordeluţă, dar tot eşti o burgheză.

A închis. Epicene o cunoştea destul de bine pe Samia ca să ştie că n-avea să se răzgândească. S-a uitat pe calendar şi şi-a zis în gând*: 19 noiembrie 1985 este ziua morţii mele. Am unsprezece ani*.

* * *

Dacă ar fi fost o fată obişnuită, ar fi fugit să-şi descarce furia pe taică-său sau să-i ceară maică-sii socoteală. Epicene şi-a păstrat însă urletele în adâncul inimii şi s-a întins în pat pentru a deveni statuia făpturii vii care fusese până atunci.

Şi-a adus aminte de ziua aceea din iut ale, când Samia îl văzuse pe tatăl ei, iar ea ar fi trebuit să-i explice ce era cu el. Cuvintele pe care nu reuşise atunci să le găsească îi ţâşniră acum de pe buzele-i mute:

— Taică-meu e un monstru. Mă urăşte de când m-am născut. Nu mă omoară fiindcă e interzis prin lege. Dar inventează alte modalităţi de-a mă ucide. Ce nu ştie el e că şi eu îl urăsc. îl urăsc chiar mai tare decât mă urăşte el pe mine. Şi într-o zi, deşi încă nu ştiu cum anume, o să-l omor.

Dacă ea i-ar fi spus toate astea în iunie, Samia ar fi înţeles, şi ea nu ar mai fi pierdut prietenia fetei, după numai cinci luni. Epicene a descoperit că puteai să mori pentru că n-ai spus la timp o vorbă salvatoare.

Dominique, care auzise discuţia de la telefon fără a îndrăzni să intervină, venise imediat la căpătâiul fetiţei.

— Tata glumea.

— Ah, da? Şi era simpatic?

— Are un umor mai aparte.

— Samia n-a râs. Nu mai vrea să vorbească cu mine.

— E prietena ta. O să înţeleagă.
— Ba n-o să înţeleagă. Şi nici eu, de altfel.
— Vrei s-o sun eu?
— Samia o să-ţi închidă în nas.
— Bine. Vrei să-l chem aici pe tati?

Epicene s-a uitat consternată la Dominique. O iubesc pe mama, dar ea îl iubeşte pe taică-meu. Viaţa nu e chiar un cadou, îşi zise ea în gând.

— N-am ce discuta cu el, mamă. Tocmai mi-am pierdut cea mai bună prietenă, iar asta numai din vina lui.

Când Dominique a ieşit din cameră, şi-a amintit de vremurile binecuvântate când credea că un tată n-are nicio importanţă. Cât se înşelase! Acum, adevărul îi apărea în întreaga lui oroare. Tatăl era poarta existenţei: indiferent că voiai să intri sau să ieşi, aveai nevoie de permisiunea lui. Dacă tatăl era un nenorocit, poarta era condamnată.

Am unsprezece ani. Încă şapte ani de tras în închisoarea asta. Cum o să rezist oare?

În loc de răspuns, simţi cum o ia cu frig. Există un peşte numit coelacant, care are capacitatea de a-şi înceta viaţa pentru mai mulţi ani la rând, dacă biotopul său devine prea ostil: se lasă invadat de moarte în aşteptarea unor condiţii prielnice pentru a reînvia. Fără s-o ştie, Epicene a recurs la strategia coelacantului. A comis acea sinucidere simbolică, punându-se între paranteze. Crima aceasta invizibilă e mult mai frecventă decât s-ar crede. Cum nu e identificată drept ceea ce este cu adevărat, e privită în general ca un semn ceva mai precoce al adolescenţei.

* * *

Întrucât fiica se scufundase în abisurile ei, mama a redevenit personajul principal al acestei poveşti. S-a dus la soţul ei şi, luându-şi inima-n dinţi, i-a spus:

— Epicene şi-a pierdut cea mai bună prietenă din vina ta.
— Fiindcă am glumit şi eu puţin?
— Samiei nu i-a picat bine deloc.

— E o proastă.

— Are unsprezece ani.

— Dacă s-a hotărât să ne lase baltă fata pentru atâta lucru înseamnă că nu merită să fie prietena ei cea mai bună.

Dominique se simţi pusă în încurcătură. Nu mai ştia ce să creadă şi se întrebă dacă nu cumva soţul ei avea dreptate.

Claude adulmecă imediat ocazia unei reconcilieri.

— Draga mea, copilăriile astea nu ne privesc pe noi. Hai mai bine la Chanel.

Draga mea. Chanel. De câtă vreme nu mai auzise ea acele cuvinte magice? încântarea pe care o credea de mult apusă s-a redeşteptat în ea cât ai clipi. A hotărât să-i dea curs fără să mai stea pe gânduri.

La Chanel, a ales el taiorul în locul soţiei. Vânzătoarele roiau în jurul ei, arătându-i diverse modele. De fiecare dată când ieşea din cabina de probă, simţea privirea soţului său scrutând-o cu atenţie şi se înfiora toată de plăcere.

Dacă ar fi avut luciditatea de a se uita în ochii lui Claude, şi-ar fi dat seama că în ei apărea imaginea unei fantome. Era însă atât de însetată de dragostea soţului său, încât a preferat să ignore acea prezenţă.

— Ţi-ai păstrat silueta de fetiţă, draga mea, i-a zis el, totul îţi vine bine.

Necioplitul care, în urmă cu doisprezece ani, îi reproşa că e prea subţirică dispăruse acum cu totul. Dominique îl avea din nou în faţa ei pe bărbatul şarmant şi seducător de care se îndrăgostise. Nu înţelegea nimic din acel miracol, dar râdea, cu inima plină de bucurie.

— Eşti atât de frumoasă, că nu mă pot mulţumi cu un singur taior. Domnişoarelor, le luăm pe cel roşu, pe cel negru şi pe cel pepit.

În timp ce vânzătoarele ambalau cumpărăturile, Claude văzu că soţia lui se uita visătoare la parfumuri.

— Şi mai vrem un flacon de Chanel No 5, zise el.

Dominique a izbucnit în plâns.

— Îmi cer scuze, sunt o caraghioasă, bâigui ea zâmbind printre lacrimi, fără a observa enervarea soţului.

* * *

Pentru cei doi a început o nouă viaţă. Ieşeau acum aproape în fiecare seară.

— Vreau ca Parisul să vadă cât eşti de frumoasă, îi zicea Claude.

Soţia savura cu nesaţ ceea ce considera a fi o reaprindere a pasiunii. Nu se prea dădea ea în vânt după cinele în oraş, dar simţea cum o ia ameţeala când vedea că soţul ei ţinea s-o arate lumii. Se oferea privirilor mondene, experimenta acel erotism ciudat ce consta în a satisface orgoliul celui pe care-l iubea. Erau departe vremurile sordide din strada Étienne-Marcel când Claude îi interzicea să vorbească în public. Pentru ea, în perioada aceea, ieşitul în oraş ţinea doar de datorie şi de umilinţă. De cum deschidea gura, soţul ei o fulgera cu privirea. Acum, nu pierdea niciun prilej de-a o pune în valoare.

Ce se-ntâmplă oare? se întreba Dominique. Aveau patruzeci de ani: probabil că asta era. Înainte, se gândea cu groază la vârsta asta. Cât de tare se înşelase! Pen

tru prima dată în viaţa ei, avea senzaţia că trăieşte din plin. Fiica ei cea cuminte şi autonomă nu avea nevoie de cineva care să aibă grijă de ea. Soţul ei, eliberat de stresul reuşitei pentru faptul că-şi atinsese cu brio obiectivele, îşi savura în sfârşit triumful şi ţinea s-o facă alături de o soţie scăpată de orice temeri.

Mult timp asociată cu perimetrul de securitate şi cu lunga aşteptare pe care trebuia să le respecte o persoană contagioasă, carantina[3] îşi dezvăluia acum adevăratul p înţeles, pe care Dominique îl găsea sublim: la patruzeci de ani, culegeai roadele eforturilor făcute până atunci. Se

3 joc de cuvinte intraductibil, bazat pe faptul că termenul franţuzesc quarantaine înseamnă atât „carantină", cât şi „patruzeci" (vârsta de patruzeci de ani). (N.t.)

privea în oglindă: niciun rid, siluetă perfectă, niciun fir de păr alb şi, mai ales, în ochi, o strălucire nouă, a încrederii.

De-acum, Claude o asocia cu proiectele sale şi îi cerea să-l ajute. Ea nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Într-o zi, el i-a zis că ar vrea să intre în legătură cu un anume domn Clery, un mahăr de la o companie foarte importantă de electronice. Din raţiuni care-i scăpau, încheierea unei afaceri cu acea persoană importantă avea să constituie o mare realizare a carierei lui.

— Dar e aproape imposibil să te apropii de el, i-a zis Claude. M-am înscris la clubul lui de sport şi nu l-am văzut nici măcar o dată. E peste puterile mele să intru în cercul lui de cunoscuţi.

— Tu conduci Terrage Paris de mai bine de zece ani. Nu poţi să-l suni pur şi simplu şi să-l inviţi într-o seară la masă?

— Din păcate, nu, draga mea. Casa Clery e echivalentul modern al salonului ducesei de Guermantes. Ca un detaliu amuzant: omul ăsta are trei fete, dintre care două sunt la acelaşi gimnaziu cu Epicene a noastră.

— Cum le cheamă?

Claude s-a uitat în *Who's Who*.

— Eleonore, născută în 1972, şi Caroline, născută în 1973.

— Păcat, nu sunt de aceeaşi vârstă cu Epicene.

— Şi ce se-ntâmpla dacă erau? Fiica noastră e oricum foarte distantă, zise Claude.

— Nu la asta mă gândeam, spuse Dominique, cu ochii sclipind, ci la şedinţele cu părinţii elevilor, unde poţi face cunoştinţă cu multă lume. Uite, din câte ştiu eu, peste două săptămâni o să fie o întâlnire între părinţi şi profesori pentru toate clasele. Mama celor două fete va fi cu siguranţă acolo. Fiindcă trebuie să existe o doamnă Clery, nu?

Claude s-a uitat din nou în *Who's Who*.

— Da. Nu e nici moartă, nici divorţată.

— Dacă m-aş împrieteni cu doamna Clery, ar fi OK

pentru tine, nu?

— Ar fi excelent! Poţi s-o faci?

— Anul trecut n-am fost prea atentă, dar am senzaţia că întâlnirea asta avea o latură foarte mondenă. Femeile erau care mai de care mai elegante, de parcă ar fi vrut să le epateze pe celelalte mame de elevi. De data asta, o să fac şi eu ca ele.

Cei doi soţi au izbucnit în râs.

Mama şi-a întrebat fiica dacă existau profesori care predau la clase din toţi anii de gimnaziu.

— Da, sunt mai mulţi, îi zise Epicene. Cei de istorie, matematică şi latină.

— Ştii cumva dacă Eleonore Clery, dintr-a VIII-a, şi sora ei Caroline, dintr-a Vil-a, sunt la secţia de latină?

— Mamă, eu nu ştiu cum îi cheamă nici pe cei din clasa mea. De unde vrei să ştiu chestiile astea?

Dominique oftă. La doisprezece ani, fiica ei era sociabilă ca un huhurez. Altminteri, rezultatele ei şcolare erau în continuare la fel de bune. Trecuse, totuşi, mai bine de un an de la despărţirea de Samia! Oare nu putea şi Epicene să-şi găsească alţi prieteni?

— Nu e în *Who's Who* vreo fotografie a doamnei Clery? îl întrebă ea pe Claude.

Nu era.

— Nicio problemă. Mă descurc eu cumva.

* * *

În ziua Z, Dominique s-a îmbrăcat ca pentru un dineu în oraş şi, surescitată la culme, a pornit către şcoală. Acolo, lumea stătea la cozi în faţa unor uşi pe care erau scrise numele, materia şi clasa diverşilor profesori. Printre părinţii care aşteptau pentru profesorul de istorie de la ultimii trei ani de gimnaziu, a reperat o femeie cam de vârsta ei, foarte elegantă, însă fără a da impresia că s-ar fi gătit cine ştie ce. Aceasta nu se uita la nimeni, părând mulţumită cu propria-i singurătate. Dominique s-a apropiat de ea cât a putut de mult. *Dacă familia Clery e familia*

Guermantes de azi, asta-i ducesa mea, îşi zise în sinea ei. A căutat un pretext ca să intre în vorbă cu ea şi, până la urmă, l-a ales pe cel mai stupid:

— Asta-i coada pentru domnul Dasson, nu-i aşa?

t

— Da. Merge atât de încet!

Vocea femeii, deopotrivă liniştită şi dezinvoltă, a şocat-o.

— Am venit pentru fiică-mea dintr-a VI-a.

— Iar eu pentru cele două fete ale mele, una într-a Vil-a şi una într-a VIII-a. Vă promit că o să termin cât pot de repede.

— Ce fel de om e profesorul?

— Foarte exigent, dar înţelegător. Anul trecut a lăsat-o să treacă pe fiică-mea Eleonore, în ciuda notelor ei, ca să zic aşa, derutante.

Ea e, jubilă Dominique.

— Iertaţi-mă, nu m-am prezentat, sunt mama lui Epicene Guillaume.

— Iar eu sunt mama lui Eleonore şi a lui Caroline Clery. Pe fiica dumneavoastră o cheamă Epicene?

— Da, în amintirea lui Ben Jonson, un contemporan de-ai lui Shakespeare.

— Extraordinar!

În acel moment, o altă femeie interveni în discuţie, ignorând-o făţiş pe Dominique:

— Auziţi, avem o problemă enormă cu seara de 28…

Dominique s-a dat deoparte, ca să nu pară că-şi băga nasul în treburi care n-o priveau. Ar fi omorât-o pe femeia aia, care nu s-a oprit din vorbit până când doamna Clery n-a intrat la profesorul de istorie.

Am feştelit-o, îşi zise ea.

Când a ieşit, la rândul ei, după întrevederea cu domnul Dasson, a căutat-o peste tot pe doamna Clery. Prea târziu, pasărea îşi luase zborul.

A plecat din şcoală cu un puternic sentiment de eşec

şi s-a întors pe strada Bourgogne.

— Eh? o interogă Claude.

— Am o veste bună şi una proastă. Cea bună e că am reuşit din prima s-o identific pe doamna Clery şi să intru în vorbă cu ea. Totul mergea perfect, până s-a găsit o cucoană care s-o monopolizeze. N-am avut ce face. Iar dup-aia, a dispărut. Dar în puţinul timp cât am discutat, ne-am simpatizat.

— Ce fel de om e?

— Ai avut dreptate, e ducesa de Guermantes. Să mă ierţi, dragule, îmi pare tare rău.

El o consolă, plin de blândeţe:

— Ai fost deja formidabilă, dragostea mea, că ai putut s-o recunoşti şi să-i devii simpatică.

— Îţi dai seama că va trebui să aşteptăm încă un an ca să mai avem o ocazie ca asta? întâlnirile părinţi-profesori au loc doar o dată pe an!

— La vârsta noastră, un an trece repede.

Avea dreptate, anul şcolar 1986 – 1987

s-a scurs la fel de rapid ca o recepţie mondenă. Dominique însă n-a încetat o secundă să se gândească la acea întâlnire.

* * *

Când a venit în sfârşit şi întâlnirea părinţi-profesori din anul şcolar 1987 – 1988, Dominique era încordată de parcă acolo avea să i se hotărască viaţa. A reperat-o imediat pe doamna Clery la coada pentru profesoara de latină şi s-a băgat fără nicio jenă în faţa celorlalţi pentru a ajunge la ea.

— Bună ziua, doamnă.

— Bună ziua. Ah, da, sunteţi mama… staţi un pic… mama lui Ophelie?

— Nu, a lui Epicene.

— Exact, Epicene. Ce mai faceţi?

— Sunt îngrijorată, zise Dominique, care nu lăsase nimic la voia întâmplării. Epicene îmi cam dă de furcă.

— Mie-mi spuneţi! Fetele mele au nişte note

deplorabile.

— A mea e prima din clasă. Dar mă nelinişteşte personalitatea ei.

— Are treisprezece ani, nu-i aşa? Nu trebuie să vă mire nimic.

— Credeţi-mă, nu e o pubertate obişnuită. Parcă n-are deloc viaţă în ea fata asta.

— Anorexie?

— Nu, nu-i asta. Nu are prieteni, nu are niciun strop de vitalitate. Să văd ce o să-mi spună doamna Caracala.

— Fiica dumneavoastră are probleme la latină?

— Nu, se descurcă excelent. Dar doamna Caracala m-a sunat deja să-mi spună că-şi face griji pentru Epicene.

— De ce şi-o băga femeia asta nasul unde nu-i fierbe oala?

— Din păcate, cred că are dreptate, zise Dominique, atât de pornită să-şi convingă interlocutoarea, încât avea şi lacrimi în ochi.

Doamna Clery păru impresionată de acea fragilitate:

— Vreţi să vă aştept?

— Oh, ar fi atât de drăguţ din partea dumneavoastră! zise cea care n-a mai avut atunci niciun efort de făcut pentru a părea tulburată.

Când i-a venit rândul, Dominique a intrat în clasa care în acea zi îi servea drept confesional doamnei Caracala.

— Bună ziua, doamnă. Sunt mama lui Epicene Guillaume.

— Aş fi putut să pun pariu, spuse impunătoarea Caracala cu o voce ameninţătoare.

— Seamănă cu mine chiar atât de mult?

— Nu, nu vă seamănă deloc. Dar se vede imediat că sunteţi mult mai preocupată de garderobă decât de fiica dumneavoastră.

Rămasă cu gura căscată, Dominique descoperi că o minciună nevinovată poate deveni oricând o profeţie.

— Poftim?

— Epicene este o adolescentă realmente strălucită, una dintre cele mai bune eleve pe care le-am avut vreodată. Iar dumneavoastră o lăsaţi să se zbată într-o depresie psihică profundă.

— Ce nu-i în regulă cu ea?

— Fiica dumneavoastră este total închisă în ea, nu vorbeşte cu nimeni şi nu pare interesată de nimic. La ore, nu intervine decât dacă o soliciţi, iar atunci îţi dai seama că este de o inteligenţă ieşită din comun.

— Da, aşa e ea, mai timidă.

— Nu, nu e timidă. Asta nu-i timiditate, doamnă. Asta e suferinţă. Iar dumneavoastră, în tot acest timp, umblaţi numai prin magazine de modă.

Dominique izbucni în plâns.

— Bine că plângeţi, zise scârbită enorma Caracala. La revedere, doamnă, nu mai am nimic să vă spun.

Nefericita mamă ieşi din clasă încercând să-şi ascundă lacrimile. Doamna Clery, care o aştepta, a prins-o imediat de braţ şi a tras-o deoparte, pentru a o feri de privirile curioşilor. Dominique i-a povestit despre modul îngrozitor în care o primise profesoara de latină.

— E un monstru femeia asta! izbucni doamna Clery. Evident, pe ea nu rişti s-o găseşti prin magazinele de modă, fiindcă acolo nu sunt haine pe măsura ei.

Dominique râdea şi plângea în acelaşi timp.

— N-are niciun drept să vă vorbească pe tonul ăsta.

— Din păcate, are dreptate. N-a zis decât lucruri exacte. Sunt o mamă rea.

— Ba nu, draga mea. E atât de greu să fii mamă de adolescentă! Eu am trei, ştiu despre ce vorbesc.

— Fiică-mea chiar suferă. Iar eu nu ştiu t ce să fac şi nu fac nimic.

— Dar ce poţi să faci pentru nişte puştoaice ale căror probleme nu le înţelegi?

Dominique a început să plângă în hohote: se simţea

pedepsită pentru teatrul pe care-l jucase ca să atragă atenţia acelei femei.

— Nu vreau să vă las singură în starea asta. Sunteţi cu maşina?

— Nu.

— Haideţi să luăm un taxi. Vă însoţesc până acasă.

Pe drum, mama înlăcrimată şi-a deschis inima. A povestit despre ruptura de Samia, din urmă cu doi ani.

— Atunci s-a închis în ea Epicene. N-am luat destul de în serios povestea aia.

— Da. La vârsta asta, marile prietenii sunt la fel de importante precum căsătoriile.

— Deci sunteţi de părere că sunt o mamă rea?

— Nici vorbă. Aţi făcut tot ce-aţi putut, e evident. Îmi puteţi da numărul dumneavoastră de telefon? Am acasă cartea de vizită a unui psiholog bun pentru adolescenţi.

Dominique i l-a dat. Nici nu spera la aşa ceva. Înainte de a coborî din taxi, i-a mulţumit noii sale prietene şi a rugat-o să-i spună pe numele mic. Doamna Clery a zâmbit şi i-a zis:

— Bine, Dominique. Eu sunt Regina.

Ajunsă în faţa uşii apartamentului, Dominique şi-a luat figura ei obişnuită. A intrat în camera lui Epicene şi i-a povestit ce zisese doamna Caracala.

— Ce tâmpită! explodă puştoaica, enervată că cineva îşi făcea griji pentru ea.

— E adevărat că nu vorbeşti cu nimeni, draga mea?

— Dacă nu e nimeni care să mi se pară interesant, nu vorbesc cu nimeni. Când o să mă intereseze cineva, o să-i vorbesc. Totul e-n regulă, mamă, crede-mă.

Ceva mai liniştită acum, Dominique a aşteptat întoarcerea acasă a soţului ei. Aşa cum noii sale prietene nu-i menţionase împrejurările rupturii dintre Epicene şi Samia, lui Claude nu i-a spus nimic de şiretlicul la care recursese. I-a zis însă că doamna Clery o condusese cu taxiul până pe strada Bourgogne.

— E o femeie foarte frumoasă, să ştii. Distinsă, cu

multă prestanţă. Numele mic i se potriveşte mănuşă: o cheamă Regina.

— Aha, zise el absent, după care, luând-o în braţe, adăugă: S-ar zice că eşti foarte bună la tras sforile şi că eu habar n-aveam.

— Văd că nu prea te interesează. Ce vrei, ca să ajungi la soţ, trebuie început cu soţia.

Îţi garantez că până la urmă o să ne invite la ei acasă, declară ea pe un ton eroic.

— N-am nicio îndoială, draga mea Dominique, îi zise el.

* * *

A doua zi, Dominique s-a aşezat pe canapea, lângă telefon, şi nu s-a mişcat de-acolo decât când l-a auzit sunând.

— Dominique, sunt eu, Regina. Ce mai faci?

— Abia dacă am închis ochii azi-noapte.

— Biata de tine, trebuie să uiţi de oribila aia de Caracala. E un balaur. Mie mi-a spus că, la ce preocupări au, fetele mele pot spera să ajungă cel mult casiere la Prisunic[4].

— Groaznic! zise Dominique, a cărei mamă fusese casieră la Prisunic înainte de a se căsători cu taică-său.

— Am găsit cartea de vizită a psihologului pentru adolescenţi despre care-ţi spuneam ieri.

Dominique i-a mulţumit şi, temându-se că Regina avea să pună capăt convorbirii, i-a povestit ce discutase seara trecută cu fiica ei.

— Sună mai degrabă liniştitor, nu?

— Nu ştiu ce să zic. E atât de interiorizată!

— Nu crezi că rezultatele şcolare sunt cel f mai bun indiciu?

— Aşa credeam, până la acuzaţiile doamnei Caracala. Acum, mi-e de-a dreptul ruşine. Azi-dimineaţă, nici n-am

4 Vechi lanţ de magazine foarte populare, răspândite în întreaga Franţă şi plasate de obicei în zona centrală a localităţilor. Sintagma „casieră la Prisunic" semnifică, în limbajul curent, proletarul tip. (N.t.)

îndrăznit să mă îmbrac. Sunt încă în halat.

— De ce?

— De câte ori dau să-mi iau nişte haine, o aud pe doamna Caracala reproşându-mi că am o garderobă prea luxoasă.

Regina a izbucnit în râs.

— Vrei să vin ca să te ajut cu îmbrăcatul?

— Ai vrea?

O oră mai târziu, Regina debarca în apartamentul de pe strada Bourgogne.

— Mă simt ca o caraghioasă.

— Stai liniştită, pe mine chiar mă distrează. Arată-mi dressingul.

Dominique a deschis compartimentul unde-şi ţinea garderoba.

— N-ai de ce să te ruşinezi, îi zise Regina. Eu am de zece ori mai multe haine ca tine.

Oh, ce frumoasă e fusta asta! Poate cam de seară, totuşi. Poftim, pantalonii ăştia sunt exact ce-ţi trebuie. Ar merge cu o bluză neagră, simplă. Ai aşa ceva?

Regina n-a fost mulţumită cu ce a găsit acolo.

— Hai la mine! Am ceva care o să-ţi vină perfect.

* * *

Un taxi le-a dus pe colina Sainte-Geneviève. Ferestrele apartamentului familiei Cléry dădeau către Panthéon. Dominique se simţea de parcă ar fi intrat în *sanctus sanctorum*.

Dressingul Reginei era o încăpere în sine. Dezordinea care domnea acolo avea farmecul inimitabil al eleganţei. Plină de autoritate, stăpâna casei îi întinse invitatei o cămăşuţă până-n talie, din în

— Am avut dreptate, îţi vine perfect. Poţi s-o păstrezi.

— Dar n-o să-ţi lipsească?

— Ba da, bineînţeles. Dar ce-ai vrea?

Doar n-o să-ţi ofer o haină la care nu ţin!

Au stat la o cafea, în salon. Dominique era ca

hipnotizată de priveliştea Panthéonului.

— Locuiesc aici de douăzeci de ani şi, la fel ca dumneata, sunt în continuare fascinată de panoramă. Fata mea cea mai mare merge la liceul Henri IV, care e chiar alături. Acolo o să meargă şi celelalte două. Jean-Louis şi cu mine am recurs la acest argument al proximităţii, fiindcă, altfel, niciuna dintre ele n-are nivelul necesar.

— Bărbatu-meu e obsedat pur şi simplu de ideea că fata noastră trebuie să meargă la Henri IV.

— O să intre fără nicio problemă, la ce note are. Ah, dacă ar putea fetele noastre să se împrietenească şi să împrumute fiecare câte ceva din calităţile celeilalte, ce fericite am fi! Ale mele nu au nicio problemă cu socializarea. Dar studiile nu le interesează deloc.

— Fetele noastre n-o să fie niciodată prietene.

— De ce spui asta?

— Pentru că noi două suntem pe punctul de-a ne împrieteni. Din cauza asta, dacă s-ar întâlni, s-ar detesta pe loc.

— Interesantă teorie! Hai s-o verificăm!

A doua zi, Dominique şi-a dus fata să-şi ia gustarea la noua ei prietenă. Aceasta a tresărit când a văzut-o pe adolescentă.

— Ce tare îţi seamănă! îi spuse ea mamei, care-i observase surprinderea. Bună, Epicene.

— S-ar părea că-i seamănă şi lui taică-său cel puţin la fel de mult.

În timp ce se servea ceaiul, puştoaica se uita în jur cu o reală curiozitate. Gazda o fascina în mod deosebit: o mânca din ochi pur şi simplu, fără să se ferească. De cum au venit însă cele trei fete ale casei, Epicene s-a retras în cochilia ei.

Dominique s-a extaziat:

— Trei copii perfecte ale mamei lor!

Florence, de şaisprezece ani, Eleonore, de cincisprezece ani, şi Caroline, de paisprezece ani, se întreceau care mai de care în frumuseţe i strălucire. Au

încercat s-o convingă pe Epicene să vină cu ele în camera lor, dar s-au izbit de cel mai morocănos refuz cu putinţă.

Adolescentele n-au mai insistat şi au dispărut val-vârtej.

— Teoria dumitale se verifică, declară Regina.

* * *

Aşa a început anul cel mai grozav din viaţa lui Dominique. Prietenia sa cea nouă devenea din ce în ce mai strânsă. Şi cu cât Regina îi arăta mai multă afecţiune, cu atât Claude se întrecea în complimente la adresa ei.

Dominique îşi petrecea aproape toate zilele în compania Reginei şi aproape toate serile povestindu-i soţului ei ce făcuseră împreună.

Ce drăguţ e că mă ascultă cu atâta atenţie! *Chiar nu văd de ce l-ar interesa poveştile noastre*, îşi zicea în sinea ei. În schimb, nu-i sufla o vorbă bărbatului său despre lucrul de care-i păsa cel mai mult. Dominique trăia tot ce poate fi mai ameţitor într-o viaţă de om: era sedusă. Claude o sedusese şi el; asta durase câteva zile, iar ei îi plăcuse la nebunie. Cu Regina însă, seducţia era nesfârşită.

r t

Noua ei prietenă avea o artă infinită în a-şi distila propriul farmec. Evident, nu era vorba de o tehnică anume. Regina apela la cea mai firească magie. Când, după o expediţie prin oraş, cele două femei se întorceau în apartamentul de pe colina Sainte-Geneviève, stăpâna casei deschidea o sticlă de şampanie Deutz, spunând că ăsta era ceaiul ei preferat. Bulele de acid le deschideau şi mai mult inimile, iar Dominique vedea literalmente nişte scântei ţâşnind sfârâitoare din conversaţia prietenei sale. Fericită, se lăsa impregnată de ele, savurând două nobile ameţeli deodată.

Cum i-ar fi putut povesti aşa ceva lui Claude? Nu avea cuvinte pentru a exprima acele momente de graţie. În plus, el ar fi putut-o înţelege greşit, văzând ceva vinovat acolo unde, era convinsă, nu domnea decât o profundă

complicitate.

Una peste alta însă, Dominique se trezea în fiecare dimineaţă plină de bucuria nerăbdătoare de a se reîntâlni cu Regina, iar seara se întorcea acasă abia aşteptând să se arunce în braţele soţului ei pentru a-l face părtaş la fericirea sa.

Singura zonă de umbră din tablou rămânea apatia fiicei sale.

— Nu-ţi face griji, aşa sunt fetele la vârsta asta, îi zise Regina.

— Nici eu, nici dumneata nu eram aşa la paisprezece ani.

— Nici eu, nici dumneata nu aveam 9, 50 la latină, 9 la matematică şi o medie de 8, 50 la celelalte materii.

* * *

Dominique nu voia decât să se simtă liniştită. Avea de gând să se bucure din plin de ceea ce-i oferea fiecare element al acestei existenţe. Cât de tare-i plăceau confidenţele Reginei! Aceasta îi povestea ce chinuitor era pentru ea să tot trebuiască să organizeze serate la ei acasă.

— Jean-Louis zice că e mult mai şic să inviţi oamenii la tine decât la restaurant. Are dreptate, dar ce de bătăi de cap! Degeaba chem ajutoare, mereu e un chin. Găseşte subiecte de conversaţie, arată-te încântată să revezi nişte plicticoşi de moarte, nu-i da afară când tu mori de somn şi nu vrei decât să te bagi odată în pat, pregăteşte-te să fii invitată, drept mulţumire, la nişte serate la fel de anoste… ăsta-i preţul pe care-l plătesc pentru frumoasa mea viaţă.

— S-ar părea totuşi că te descurci excelent.

— Asta n-are nicio importanţă. Poţi să şi urăşti chestiile la care te descurci excelent.

* * *

La auzul celor povestite de soţia sa, pe Claude l-au apucat pandaliile:

— Ce tupeu din partea ei, să-ţi vorbească de recepţii la care nu te invită! Ţin să-ţi amintesc că atunci când ţi-am

zis de familia Clery, acum mai bine de doi ani, speram că o să ajungem şi noi în lumea pe care ei o frecventează.

— Păi, eu asta şi fac.

— Şi eu când o să fiu invitat? începe să semene a nesimţire.

Dominique s-a albit la faţă: soţul ei avea dreptate. O indispunea că Regina putea fi învinovăţită de ceva. Şi, mai ales, că avea ea însăşi partea ei de vină. De cât timp uitase oare că nu cultiva acea prietenie decât ca să-şi ajute bărbatul?

A doua zi, a vrut să abordeze direct această chestiune cu prietena ei, dar i-a fost imposibil: Regina a întâmpinat-o cu o bucurie ieşită din comun.

— Ai permis de conducere? o întrebă ea abrupt.

— Da. Dar, mă rog, n-am mai condus de ani întregi.

— Din câte s-ar părea, e o chestie care nu se uită. Eu, nu ştiu, mi-am luat permisul ca un cadou-surpriză. Hai cu mine!

A dus-o în subsolul clădirii, care servea drept garaj, şi i-a arătat un Mini Cooper roşu.

— Ce maşină drăguţă!

— Nu-i aşa? E a ta.

— Glumeşti!

— Nu. Bărbatu-meu mi-a dăruit-o când am împlinit primul an de căsătorie. N-am folosit-o niciodată. I-am făcut actele pe numele tău: îţi aparţine.

— Şi n-o să se supere soţul tău?

— Nici nu mai ştie că mi-a dat-o. Ce zici, o încercăm?

N-aveai cum s-o refuzi. În culmea surescitării, Dominique s-a urcat la volan. Regina, instalată pe locul mortului, i-a întins cheile. Dominique a demarat şi, brusc, i-au revenit toate reflexele. Şi-a amintit cât de mult îi plăcea să conducă. A ieşit din garaj şi a luat-o în josul colinei Sainte-Geneviève, în vreme ce prietena ei chiuia de bucurie.

— Conduci foarte bine!

— Nu-mi vine să cred! Mereu mi s-a spus că e o nebunie să mergi cu maşina prin Paris.

— Chiar e. Şi-mi place!

— Unde vrei să mergem?

— Oriunde. Numai să putem băga viteză!

Dominique a izbucnit în râs. A intrat pe cheiul Senei şi a accelerat în forţă, spre extazul său şi al prietenei sale. Ce tânără se simţea! Nici la optsprezece ani nu trăise o aşa exaltare.

t

Când au revenit în subsolul clădirii, s-au uitat una la alta cu ochii lucind de încântare.

— Îţi mulţumesc, Regina! exclamă Dominique, strângând-o în braţe.

— Ba eu îţi mulţumesc. Din liceu nu m-am mai distrat aşa.

Auzind de liceu, Dominique şi-a amintit de îndatoririle pe care le avea:

— Sunt jenată de acest cadou, mai ales că eu voiam să te rog ceva.

— Te ascult.

— Uite, ştiu că o să râzi de mine, dar… mi-ar plăcea tare mult să mă inviţi la una dintre recepţiile voastre.

Regina a căscat ochii mari.

— Dar de luni întregi îţi tot spun cât e de plicticos.

— Mi-aş dori să trăiesc această plictiseală alături de dumneata.

— Eşti cea mai ciudată persoană pe care o cunosc. Şi-apoi, nu pot să te invit fără soţ.

— E o problemă?

— Nu.

Pentru o fracţiune de secundă, Dominique văzu o umbră de stingherealã în privirea prietenei sale. *Asta-i fiindcă i-am găsit o vină*, se gândi ea.

— Ţi-am dat cheile maşinii. Uite aici şi cheile de la garaj. Poţi să iei Mini-ul când vrei.

— Mulţumesc, mulţumesc, spuse Dominique, căreia nici acum nu-i venea să-şi creadă ochilor. Dar ce-mi place mie e să fiu cu tine când conduc. O să mai ieşim împreună cu maşinuţa, nu-i aşa?

Regina a încuviinţat din cap. Apoi, brusc, entuziasmul i-a dispărut cu totul de pe chip. S-a uitat în agendă.

— Pe 26 ianuarie eşti liberă?

— Da!

— Să-mi spui dacă şi soţul tău e liber, bine?

— Stai liniştită, n-are niciun rost.

Răspunsul ei păru să nu fie deloc pe placul Reginei.

— Iartă-mă. N-am vrut să te sâcâi cu capriciul meu, zise Dominique.

— Nu mă sâcâi deloc. O să fie distractiv să ne întâlnim ca soţii bine dresate în arta recepţiilor fiţoase.

Era 16 decembrie. Curând, avea să vină Crăciunul. Gândul de a nu-şi vedea t prietena de Sărbători o întristă pe Dominique, care nu remarcase tonul dezabuzat şi ironic al ultimei ei replici. Când i-a dat vestea lui Claude, acesta s-a luminat la faţă de parcă ar fi fost vorba de o reuşită epocală. A pus reacţia soţului ei pe seama complexului social de care întotdeauna îl bănuise. Dar pe ea de ce o emoţiona oare o chestie atât de stupidă?

— Bravo, scumpa mea! Noi doi facem o echipă perfectă!

Aprecierea aceea a răvăşit-o complet.

* * *

La începutul lui ianuarie, Dominique s-a reîntâlnit cu prietena ei. Aceasta nu mai era la fel de degajată ca înainte. Serata de pe 26 părea să-i dea bătăi de cap.

— O să fim prea mulţi pentru un dineu clasic. Cred c-o să organizez mai degrabă un cocteil cu bufet.

— Excelentă idee.

De ce oare avea impresia că Regina se uita la ea ca la o stupidă? Nu îndrăznea să-i spună cât de bucuroasă era să-şi introducă soţul în acel mediu select. Asta avea să fie victoria ei.

— Eu ce-aş putea să-ţi aduc în seara respectivă?

— Nimic.

— Ei, hai, nu pot să vin cu mâna goală.

— Nişte flori, zise Regina ridicând din umeri.

Soţul ei, căruia îi raporta acum orice lucru legat de acea serată, a spus c-o să se ocupe el de alegerea florilor.

* * *

În seara cu pricina, Dominique şi-a pus fusta pe care prietena ei o admirase în mod deosebit atunci când îi văzuse garderoba. Mergea perfect cu bluza de in negru pe care aceasta i-o făcuse cadou.

— Arăţi splendid, scumpo, îi spuse soţul ei.

S-a gândit că ăsta avea să fie momentul ei de glorie, şi ochii au început să-i strălucească.

Au luat un taxi până în piaţa Pantheonului. Claude părea foarte emoţionat. Dominique l-a felicitat pentru minunatul buchet de camelii roşii pe care-l cumpărase.

Un majordom le-a luat paltoanele şi i-a introdus în salon. Regina s-a ridicat să-i întâmpine.

— Bună seara, Dominique. Oh, ce camelii superbe! Mulţumesc!

— Bună seara, Regina. Dă-mi voie să ţi-l prezint pe soţul meu Claude.

S-au salutat cu o politeţe ceremonioasă, iar Jean-Louis a venit să-i strângă mâna. Era pentru prima dată când Dominique îl vedea şi i s-a părut impresionant. Apoi, acesta l-a salutat pe soţul ei într-un mod atât de neutru, încât părea mai degrabă distant.

Au fost serviţi cu câte o cupă de Deutz Amour.

— E cea mai bună şampanie din lume! exclamă Dominique.

Jean-Louis i-a zâmbit ca unui copil. Femeia s-a întrebat dacă zisese cumva vreo prostie.

* * *

Regina a prezentat-o celorlalţi invitaţi, iar ea s-a pus pe conversat. Oamenii aceia i se păreau fermecători, era tare mândră să-i cunoască. În timp ce vorbea, trăgea cu

ochiul la prietena ei. Cât de frumoasă era! Avea o rochie de catifea stacojie care-i scotea în evidenţă silueta perfectă, iar părul fastuos îi cobora în cascadă până în dreptul mijlocului. Şi-apoi, cât de bine se pricepea să lege o conversaţie cu unul sau altul de parcă acela ar fi fost scopul vieţii sale! Delicioasă şi dezinvoltă deopotrivă, dar întotdeauna plină de atenţie, alterna tonul grav cu cel jucăuş, în funcţie de natura confidenţelor.

Bravo, *Regina*! *Ţi-a ieşit perfect serata*, îşi zicea în sinea ei Dominique. După aceea, s-a uitat la soţul ei şi s-a înmuiat toată. Cât de nelalocul lui arăta! Se vedea că nu era obişnuit cu o astfel de lume. Femeia a vrut să-i sară în ajutor, dar apoi s-a răzgândit. La urma urmelor, numai ea se zbătuse pentru concretizarea serii lui mult visate, să mai pună şi el osul la treabă dacă voia să se simtă în elementul lui.

S-a servit mâncarea. În locul gustărilor cu ifose, gen caviar sau *foie gras*, familia Clery propunea chestii clasice, de o simplitate deconcertantă: un jambon de Parma tăiat la cerere, o mozzarella imensă din care puteai lua o bucăţică pe care să ţi-o stropeşti singur cu ulei de măsline, rondele de anghinare făcute pane. Dominique a admirat acea artă exemplară a firesculuı şi distincţiei.

În timp ce mânca discutând cu o doamnă în vârstă foarte amuzantă, şi-a dat seama că prietena ei dispăruse din câmpul său vizual. Nu s-a neliniştit. Dar când s-a t dus să-şi umple din nou farfuria, a observat că Regina nu mai era nicăieri.

Oare se simte rău? Poate că s-a retras în camera ei, şi-a zis ea, îngrijorată.

A ieşit pe furiş din salon şi s-a strecurat în dressingul care dădea, de partea cealaltă, în camera Reginei. Acolo a auzit vocea lui Claude, aşa că a rămas încremenită, ascultând:

— Ştii ce înseamnă camelia roşie în limbajul florilor? *Eşti cea mai frumoasă*. Da, tu eşti cea mai frumoasă.

— Eşti drăguţ. Dacă ne-am întoarce în salon să mai

gustăm ceva? Tu te-ai săturat?

Tutuiala aceea a lăsat-o pe Dominique cu gura căscată. Regina nu se tutuia decât cu apropiaţii ei.

— Nu mi-e foame, ştii foarte bine.

— Mi-a luat ceva timp până să-mi dau seama că tu erai. Doar nu există un singur Claude Guillaume pe lume. Când am cunoscut-o pe nevastă-ta, am făcut în aşa fel încât să intru la tine în apartament, dar n-am găsit nicio urmă de-a ta acolo. Iar apoi am văzut-o pe fiică-ta. Atunci, n-am mai avut nicio îndoială. Seamănă foarte mult cu tine.

— Aşa e.

t

— Mă impresionează cât de bine ţi-a reuşit. Bravo! Sunt mândră de tine.

— N-ai fi crezut, acum douăzeci de ani, este?

— Erai un semn de întrebare pe-atunci.

— La care ai răspuns în varianta negativă.

— Ce mai contează? Ţi-ai făcut o viaţă a
t la şi e minunată.

— Când m-ai părăsit, acum douăzeci de ani, am hotărât să-ţi arăt cât de tare te-ai înşelat. Atunci am început să-mi construiesc succesul, bucată cu bucată.

— O revanşă, până la urmă.

— Nu. O răzbunare.

— Nu înţeleg.

— Ca să nu-ţi pierd urma, am ajuns un om bogat şi puternic. Te-ai căsătorit tu, m-am căsătorit şi eu. Tu ai un copil, am şi eu un copil. Aş fi vrut să am trei, ca tine, dar nu s-a putut.

— Într-adevăr, trebuie să fiţi doi pentru o hotărâre de genul ăsta.

— Nu. Eu m-am însurat cu femeia asta pentru că nu există.

— Dominique nu există?

— Dominique nu înseamnă nimic. E doar un pion în jocul meu. Am ales-o pentru că era destul de frumoasă ca

să joace rolul femeii de lume şi destul de complexată ca să fac cu ea ce voiam.

— Cum poţi să te înşeli în halul ăsta asupra ei?

— Şi dacă m-aş înşela, tot n-ar avea nicio importanţă. Despre ea, pot să spun ce pot spune despre toată viaţa mea din ultimii douăzeci de ani. Şi anume că viaţa asta nu sunt eu. Eu nu sunt munca mea. Eu nu sunt căsătoria mea. Eu nu sunt ceea ce sunt.

— Nu eşti nici fiica ta?

t

— Ai dreptate, aici e problema. Am reuşit să le fac pe toate fără să simt nimic, pentru că nu eram eu. Chiar şi cele mai mărunte acţiuni ale mele erau mesaje adresate ţie. Iar apoi s-a născut fiică-mea şi am avut un şoc îngrozitor când am văzut-o. Fără să-mi dau seama, mă aşteptasem tot timpul să am un copil care să semene cu tine. Iar ea nu numai că nu-ţi semăna deloc, dar mai şi semăna cu mine foarte tare.

— Seamănă şi cu mama ei.

— Dat fiind că maică-sa nu există, asta chiar nu mă deranjează. În schimb, asemănarea ei cu mine m-a afectat profund.

Fiică-mea e eşecul meu: nu reuşesc să nu

simt nimic în privinţa ei.

— Da. O iubeşti.

t

— O urăsc. Nici nu pot să-ţi spun cât de tare.

Un timp, s-a lăsat tăcerea.

— Eşti un monstru, Claude. Şi ce băiat drăguţ erai tu acum douăzeci de ani! Nu înţeleg.

— M-ai părăsit.

— Ce legătură are asta cu ororile pe care tocmai mi le-ai povestit?

— Astea-s răzbunarea mea.

— Cum ar putea fi astea o răzbunare?

— Ai plecat pentru că Jean-Louis îţi oferea o viaţă pe picior mare la Paris. Am vrut să-ţi arăt că ai fi putut avea şi cu mine o astfel de viaţă. Iar cu mine, în plus, ai fi avut parte şi de iubire.

Regina a izbucnit în râs.

— Iubire? Cu tine? Cu monstrul care tocmai mi-a povestit nişte orori?

— Ai lăsat baltă un bărbat pe care-l iubeai pentru un bărbat pe care nu-l iubeai.

— Cine ţi-a spus că nu-l iubeam pe Jean-Louis?

— Tu nu mi-ai spus că l-ai fi iubit.

— Nu eram obligată să-ţi spun.

— Mi-ai spus că te căsătoreşti cu el pentru că are o situaţie bună.

— Am fost drăguţă, de-aia ţi-am spus aşa. În felul ăsta, puteai să mă urăşti, iar apoi să mă uiţi.

t

— Lucrurile astea nu s-au întâmplat.

— De unde să fi ştiut că eşti aşa de dus cu capul? Simţeam eu că e ceva ciudat la tine, dar nu bănuiam că e atât de grav. Câtă dreptate am avut să te părăsesc!

— Acum douăzeci de ani, mă iubeai. Nu-mi spune că nu-i aşa.

— Te iubeam. Şi totuşi, n-am vrut niciodată să-mi trăiesc viaţa alături de tine. Nu-mi t dădeam seama prea bine ce fel de om eşti.

— Mai ai un pic şi-o să-mi spui că m-ai părăsit fiindcă intuiai cum o să ajung.

— N-am de ce să mă justific. Nu eram obligată să rămân cu tine.

— Mi-ai distrus viaţa.

t

— Trebuia să mă sacrific pentru tine?

— Uită-te şi tu cum am ajuns!

— Când am aflat de evoluţia ta, mi s-a părut admirabilă. Acum, mi se pare sordidă.

— E opera ta.

— Prostii…

— Tot ce-am făcut era pentru tine.

— Era împotriva mea.

— Corect.

— Şi soţia ta? E la curent?

— Nu, sigur că nu. Şi nu mai face atâta pe nevinovata! Nici tu nu i-ai spus nimic.

— Într-adevăr, mi-a luat ceva timp până să înţeleg cu cine se căsătorise. Iar când am înţeles, mi s-a părut prea târziu.

— Fiindcă şi tu voiai să mă reîntâlneşti.

— Dacă aş fi vrut să te reîntâlnesc, te-aş fi sunat de mult. Nu, de fapt, nu ţi-am dat niciun semn fiindcă mi-era teamă să nu pierd prietenia lui Dominique. Ţin la ea.

— Părăseste-ţi soţul! Pleacă în lume cu

t;

mine!

— Ţi se pare că mi-aş dori aşa ceva?

— Te cunosc. Eşti ca mine. Ai maniere, ai ajuns o femeie de lume, dar în adâncul tău îmi semeni. La o adică, n-ai mamă, n-ai tată. Aminteşte-ţi cum te-ai debarasat

de mine, acum douăzeci de ani. Asta eşti tu. O femeie care-i capabilă de un asemenea cinism e capabilă de orice. Fă-i şi lui Jean-Louis ce mi-ai făcut mie!

— De ce? Pentru plăcerea de a trăi cu un tip sărit de pe fix ca tine?

— Puţin îmi pasă că mă vezi aşa. Nu există pe lume o dovadă de iubire mai incredibilă decât ce am făcut eu pentru tine.

— Asta numeşti tu iubire, să vrei să te răzbuni pe omul pe care l-ai iubit? Ca să nu mai vorbesc de cum arată răzbunarea ta… în vechime, oamenii sacrificau copii ca ofrandă închinată zeilor, pentru a le potoli mânia. Tu ai sacrificat două persoane, între care un copil, fără a reuşi să-ţi potoleşti nici măcar propria furie. Şi mai îndrăzneşti să spui că o asemenea crimă dovedeşte iubirea ta pentru

mine? Faptele tale nu arată decât un singur lucru: cine eşti tu cu adevărat! Ăsta nu sunt eu, ziceai.

Greşit! Tu eşti. Tu şi numai tu.

— Iar tu eşti ca mine.

— Nici vorbă. Ca dovadă, eu îmi iubesc fetele şi o iubesc şi pe fiica ta. Cum poţi să nu iubeşti o adolescentă excepţională?

— Lasă-mă cu chestia asta! Fiică-mea a fost primul semn al erorii pe care am făcut-o. Reacţia ta e al doilea.

— Nu-ţi trece prin cap nici măcar o secundă că această copilă are o viaţă independentă de propria-ţi persoană? Tu n-o vezi decât în raport cu tine? Eşti un psihopat!

— Ce vrei, nu sunt un ipocrit. Îmi detest fiica, da.

— Aş băga mâna în foc că eşti foarte mândru de tine când spui asta.

— Sunt mândru că nu-i ascund nimic femeii pe care o iubesc. Am înţeles că am pierdut partida. Nu contează, o s-o joc până la capăt. Dacă trebuie să-mi omor fata cu mâinile mele ca să-ţi arăt de ce sunt în stare pentru tine, atunci am s-o fac.

Fraza aceasta a acţionat ca un electroşoc asupra lui Dominique. Până atunci, ascultase acea discuţie încremenită de groază. *Dacă aş avea o puşcă*, *m-aş duce şi i-aş omorî pe amândoi*, *iar apoi m-aş omorî şi eu*, îşi zisese în mintea ei. Brusc însă, unicul ei gând a fost s-o salveze pe Epicene.

A ieşit din dressing, s-a dus repede la vestiar şi şi-a luat paltonul.

— Vă rog să-i transmiteţi scuzele mele doamnei Clery, nu mi-e prea bine, trebuie să plec, îi zise ea majordomului.

A coborât în garaj, s-a instalat la volanul Mini Cooperului şi s-a dus ţintă pe strada Bourgogne, fără a ieşi din viteza a patra. Epicene citea *Iliada* într-o ediţie bilingvă.

— Scumpo, fă-ţi bagajele că plecăm definitiv. Ia

numai esenţialul.

t

Adolescenta a reacţionat de parcă de ani întregi aştepta acel ordin. Şi-a aruncat într-un rucsac puţinele amintiri ale prieteniei sale cu Samia şi ediţia bilingvă a *Iliadei*, după care a declarat că e gata.

Între timp, Dominique se schimbase de haine.

— Hai repede, că am parcat aiurea.

— Ai maşină?

— Îţi explic eu mai încolo.

Când au intrat pe autostradă, mama i-a spus fiicei sale că aveau să trăiască la Brest.

— Şi tata? întrebă simplu Epicene.

— Am încheiat-o cu el. A intervenit o altă femeie.

După figura suferindă a mamei sale, fata a înţeles că nu trebuia să insiste asupra subiectului.

— Mergem la părinţii mei. O să-ţi cunoşti în sfârşit bunicii.

f

— De când visam la chestia asta! exclamă adolescenta.

Dominique şi-a amintit de câte ori refuzase invitaţia părinţilor săi, deoarece Claude îi împuiase capul cu complexul său social şi cu necesitatea de a-şi ascunde

originile. Cum am putut să mă iau după el?

Pe drum, a trebuit să oprească pentru a umfla cauciucurile. Nici mama, nici fiica nu se simţeau obosite. Epicene chiar avea senzaţia că s-a trezit dintr-un somn

ca de moarte, lung de câteva secole. Fără suferinţa mamei sale, bucuria ei ar fi fost perfectă: să-şi părăsească tatăl, ce fericire! Ideea că se duceau undeva la capătul pământului o extazia pur şi simplu.

— Conduci bine, mamă. Nu ştiam că ai permis.

— Şi uitasem de el.

f

Spre 6 dimineaţa, au ajuns la Brest. Dominique a parcat în faţa casei alor săi. Lumina era aprinsă. Epicene s-a aruncat în braţele bunicilor, uluiţi de aşa o surpriză.

— Frumoasă mai eşti, nepoţica mea dragă! Dominique şi-a sărutat părinţii, apoi a izbucnit în plâns. Tăcerea care s-a lăsat a ţinut loc de orice explicaţii.

— O să staţi aici amândouă, zise tatăl.

* * *

Ziua de 27 ianuarie a picat într-o vineri.

— Mă duc să-mi caut de lucru, zise Dominique.

— N-ai vrea mai bine să te culci? o întrebă mama ei.

— Mi-ar fi imposibil să dorm.

După ce s-a urcat în maşină şi a plecat, Epicene a întrebat la ce şcoală gimnazială fusese mama ei.

— La Carnot, e la 200 de metri de-aici.

— Mă duc să mă înscriu şi eu acolo, spuse ea.

— Nu cred c-o să poţi, îi zise bunicul.

— Risc cel mult un refuz.

Fata a intrat în clădirea gimnaziului Carnot, spunând că voia să se înscrie ca elevă. Cei de la secretariat nu mai avuseseră niciodată de-a face cu un asemenea caz şi l-au chemat pe director.

— Sunt fiica lui Dominique Rosec care a învăţat la această şcoală. Aş vrea să mă înscriu şi eu aici, în clasa a VIII-a.

— Acum, la mijlocul anului şcolar?

— Mama l-a părăsit pe tata ieri, în urma unei tragedii în familie. A trebuit să fugim de-acasă, aşa că n-am dosarul şcolar.

— De ce n-a venit să te înscrie mama dumitale?

— Mama s-a dus să caute de lucru, ca să avem din ce trăi.

— La Paris, la ce şcoală mergeai?

După ce a dat informaţiile necesare.

Epicene s-a aşezat pe un scaun şi şi-a scos din rucsac ediţia bilingvă a *Iliadei*. Apoi s-a adâncit în lectură.

Directorul a sunat la gimnaziul parizian, de unde i s-au furnizat o serie de informaţii stupefiante despre Epicene, care i-au confirmat propria impresie. A cerut să fie trimis la Brest dosarul ei şcolar şi a condus-o pe fată într-o clasă de-a VIII-a.

* * *

În acest timp, Dominique se dusese la sediul societăţii Terrage. Fostul ei director şi patron a primit-o imediat.

— Mi-am părăsit soţul, anunţă ea. Bănuiesc că în aceşti douăzeci de ani au apărut ceva schimbări în meserie, dar dacă acceptaţi să mă reangajaţi, o să învăţ din mers.

— Sigur, măcar atâta lucru putem să facem şi noi pentru dumneata, spuse patronul.

Văzându-i figura nedumerită, acesta i-a explicat:

— Mulţumită dumitale l-am angajat pe Claude.

— Nu înţeleg.

— Acum douăzeci de ani, când acel tinerel de douăzeci şi cinci de ani a venit

să-mi prezinte proiectul lui parizian, am avut ceva îndoieli. Iar apoi mi-a zis că e logodnicul dumitale. Logodnicul celei mai serioase angajate ale mele. Asta m-a făcut să am încredere în el. Deci mulţumită dumitale a fost posibil succesul filialei Terrage Paris. Nu ştiai?

no

— În ce dată a avut loc acea discuţie?

Patronul s-a dus să se uite în registre.

— A fost în 15 septembrie 1970.

Dominique s-a albit la faţă. Ea îl întâlnise pe Claude în ziua de 12 septembrie. Pe data de 15 septembrie, nici măcar nu ieşiseră împreună la prima lor cină. Cu viteza fulgerului, femeia a reconstituit în minte schema soţului ei: Sâmbătă, 12 septembrie, omul întâlneşte o fraieră, îşi dă seama că e exact ce-i trebuie şi află numele firmei la care lucrează. Luni, 14 septembrie, solicită o întâlnire cu

patronul firmei şi o obţine pentru a doua zi. Marţi, 15 septembrie, e deja sigur că va fi logodnicul proastei şi-i spune acest lucru patronului, câştigându-i astfel încrederea. În partida lui de poker, eu eram singurul lui atu. Şi a fost suficient.

— Eşti bine, Dominique?

— Cât de cât. Un divorţ nu e niciodată o treabă uşoară.

— O să începi de luni. Christelle e tot aici, o să-ţi explice ea.

Dominique a pornit îngândurată spre casa părinţilor ei. Am ales-o pentru că era destul de frumoasă ca să joace rolul femeii de *lume şi destul de complexată ca să fac cu ea ce voiam*, îi zisese Claude Reginei. Omisese însă un amănunt al naibii de important.

Eram deci chiar aşa uşor de citit? Doar

ce-a văzut-o acolo, pe terasa cafenelei, şi, chiar până să fi schimbat vreo vorbă cu ea, Claude intuise ce putea obţine de la acea femeie: totul. Inclusiv cariera sa.

Apoi, vorbise cu ea. Ce-i zisese ea în acea zi de 12 septembrie? Mai nimic. Iar el, după cinci minute de conversaţie, îi spusese că se ducea la Paris să înfiinţeze o firmă, bazându-se doar pe cele câteva lucruri aflate de la ea. Chestia asta era mai tare ca orice manevră de poker.

Iar ea, în anii grei de la începutul vieţii lor pariziene, când nu mai era atât de sigură că se căsătorise cu bărbatul ideal, îşi repeta întruna că, în ciuda oricăror neajunsuri, o asemenea reuşită profesională merita tot respectul. Lucrul acesta, singurul pe care ea continuase să-l admire la el, Claude i-l datora în întregime!

Sigur, povestea era mai complexă. Ea nu fusese decât deschizătoarea de uşi. Terrage Paris era realmente ceva de mare anvergură. Dar ce o scotea din minţi pe

Dominique era că fostul ei soţ nu-i suflase niciun cuvinţel despre stratagema lui. Ea, care i-ar fi fost cu mare bucurie complice, şi-a dat seama că n-avea să-i ierte

niciodată acea manipulare.

Ce e minciuna asta prin comparaţie cu cele pe care le-ai descoperit seara trecută? O picătură de apă. Şi totuşi, ea a fost cea care a umplut paharul. Senzaţia de oripilare cu care rămăsese din ajun s-a transformat într-o furie cum nu mai trăise niciodată până atunci.

Mă crezi previzibilă, nu? Te înşeli, şi-a zis ea trântind portiera.

— M-am reangajat la Terrage, le spuse ea părinţilor.

— Iar cineva de la gimnaziul Carnot a sunat să spună că fetiţa a fost admisă şi că o să ajungă acasă în jurul orei 17, zise bunicul.

— Sunteţi impresionante amândouă, fiecare în felul ei, zise bunica.

Bătrânii n-au întrebat-o nimic despre eşecul ei matrimonial. Le-a fost recunoşteătoare. Simţea în adâncul ei nevoia de a se confesa, dar nu lor. O singură persoană îi putea fi confidentă.

Aceasta s-a întors de la gimnaziu entuziasmată la culme.

— Îmi place la nebunie şcoala asta, anunţă ea. N-are nicio legătură cu obtuzii ăia de la Paris.

Bunicii s-au bucurat că au o nepoată care gândea pozitiv. Dominique, surprinsă de acea transformare, a condus-o pe fată în camera sa.

— Pot să-ţi povestesc? întrebă ea cu o figură imploratoare.

— Dă-i drumul, mamă. Chiar speram s-o faci.

* * *

Dominique n-a ştiut şi n-avea niciodată să ştie dacă era o idee bună. A înţeles doar că era ceva mai puternic ca ea. Nu i-a ascuns nimic fiicei sale din discuţia intimă pe care o surprinsese între Claude şi Regina, nici din ceea ce aflase de dimineaţă de la directorul ei.

Epicene îi sorbea cuvintele, privind-o cu nişte ochi ciudat de strălucitori. Când

mama ei a terminat de povestit, fata şi-a descleştat în sfârşit dinţii:

— Ce om infect!

— E 7 seara. Ieri, pe vremea asta, eram cea mai fericită femeie din lume. Dar ştii care-i chestia cea mai aiurea? Că-mi pare rău că am descoperit adevărul. Aş fi putut rămâne în continuare fericită. Acum, parcă toată viaţa mea s-a prăbuşit.

— Mamă, încetează! în aceşti ultimi trei ani o cam luaseşi razna. Nici nu te mai recunoşteam printre burghezele alea împopoţonate, credeam că te pierdusem definitiv.

— Ai dreptate, mă cam îndepărtasem de tine. Iartă-mă!

— Nu e nimic de iertat. Căzuseşi pur şi simplu în capcana acestui mârşav. Bravo ţie, ai reacţionat formidabil de bine. Te-ai eliberat de el.

— Nu. Sunt încă prizonieră.

— O să se rezolve. Divorţează!

— Oh, nu. Ca să divorţez, ar trebui să am din nou de-a face cu el. Nu mai vreau în viaţa mea să-l văd sau să-i mai aud vocea.

— Mamă, dacă nu divorţezi, n-o să rămâi cu nimic.

— N-am nevoie de banii lui.

— Nu despre asta-i vorba. Omul ăsta trebuie neapărat pedepsit. Tu-ţi dai seama ce a putut să ne facă şi mie, şi ţie? Nu se poate să nu fie pedepsit.

— Scumpo, nu mă ţin puterile să mai am de-a face cu el.

— Nicio problemă. Lasă că mă ocup eu.

Divorţez eu în locul tău.

— E imposibil.

— Vom vedea. O să iau legătura cu un avocat, iar tu nu va trebui decât să semnezi nişte hârtii.

Dominique s-a uitat cu stupefacţie la fiica ei de

paisprezece ani. Ca răspuns la acea privire, Epicene îi zise:

— Ştiam că mă urăşte, tu mi-ai confirmat-o. El nu ştie însă că eu îl urăsc chiar t mai tare. Am câteva lungimi bune de pistă în faţa lui.

t

— Ce simte el pentru tine a început în ziua în care te-ai născut.

— Asta nu se calculează ca timp. Cât despre prietena ta, dă-mi voie să mi se pară cam bizară.

— Trădarea ei mă doare foarte tare.

— *Trădare* e un cuvânt exagerat. Să zicem mai degrabă că a avut o purtare ambiguă fată de tine.

— Ce o împiedica să-mi spună adevărul?

— Cred că voia să vadă ce avea el de gând. Ce plan ciudat! în orice caz, Regina ar trebui să-ţi servească drept exemplu: de două ori, acum douăzeci de ani şi ieri, i-a ţinut piept. De ce n-ai avut şi tu acest instinct?

— Fiindcă n-aş mai fi avut o fată fabu

loasă ca tine, scumpo.

Biata de ea, chiar crede asta! îşi zise în sinea ei Epicene. Oare câţi ani va mai trebui s-o dădăcesc?

* * *

Dominique s-a instalat în camera ei din copilărie. Epicene s-a îndrăgostit de la prima vedere de pod, unde şi-a amenajat un pat şi un birou. Bunicii, fericiţi că nu mai erau neglijaţi, au întinerit peste noapte cu cincisprezece ani.

A început o nouă viaţă, în fiecare dimineaţă, Epicene se ducea la şcoală, devenind în scurt timp una dintre cele mai bune eleve. Excela la toate materiile şi se bucura de o popularitate fantastică. Dacă cineva le-ar fi zis celorlalţi t că la gimnaziul ei de la Paris nu vorbea cu nimeni, n-ar fi crezut sub nicio formă.

Odată întoarsă acasă, îl suna pe avocat ca să vadă care mai era situaţia cu divorţul. Acesta părea să ia o

turnură mai puţin obişnuită. În cele din urmă, avocatul lui Claude a recunoscut:

— Pe clientul meu nu-l interesează nici cât negru sub unghie.

Epicene i-a zis că asta n-o mira, dar că mama ei nu împărtăşea această perspectivă. A contactat-o apoi pe Regina Clery şi, pe un ton cât se poate de neutru şi de firesc, i-a cerut să depună mărturie.

— Poţi conta pe mine, i-a zis aceasta.

Când Dominique se întorcea de la muncă, Epicene îi dădea să semneze tot felul de hârtii, pe care aceasta abia dacă-şi arunca privirea. În momentul inevitabilei confruntări, mama s-a prezentat însoţită de fiica ei. Cele două au avut un şoc

când l-au văzut pe Claude: în opt luni, se schimbase atât de mult, încât era aproape de nerecunoscut. Bărbatul acela plin de insolenţă şi de aroganţă arăta acum ca o epavă cu ochii stinşi. Cea care-i era încă soţie şi-a ferit privirea.

— Văd că divorţul îţi prieşte, îi zise el. Arăţi foarte bine.

— Divorţul *ne* prieşte, interveni Epicene.

Fiindcă şi eu divorţez de tine.

A reieşit că le lăsa tot ce se putea. Asta nu-i un divorţ amiabil, remarcă avocatul, ci un divorţ-testament. Clientul meu vă lasă

moştenire tot ce are, încă din timpul vieţii.

Chestia cu *încă din timpul vieţii* era cam la limită. Claude Guillaume nu prea mai aparţinea lumii celor vii. Încredinţase conducerea firmei Terrage Paris numărului doi ierarhic, un tip avizat care se achita excelent de rolul de vicepreşedinte.

Când Dominique şi Epicene au trecut pe la apartamentul din strada Bourgogne ca să-şi ia lucrurile, au

dat parcă peste adăpostul unui boschetar depresiv. Stăpânul casei părea că nu se mai dădea jos din pat decât ca să-i deschidă uşa omului cu pizza. O pizza de care abia dacă se atingea, după cum o dovedeau cutiile deschise ce zăceau pe podea. Din ele se ridica un miros pestilenţial, care nu părea deloc să-l deranjeze. Nici măcar intruziunea lor de moment n-a suscitat vreo reacţie: Claude a continuat să se uite, cu o privire goală, la televizorul pornit.

La plecare, adolescenta de cincisprezece ani şi-a zis că n-o să-şi mai vadă tatăl niciodată. Şi s-a simţit profund uşurată.

* * *

Timp de câteva luni, Dominique a stat şi s-a tot gândit. Uneori, o întreba brusc pe fiica sa ceva de genul:

— Oare, pe 15 septembrie 1970, de ce n-o fi simţit nevoia directorul meu să mă întrebe şi pe mine dacă era adevărat ce-i spusese Claude?

— Fiindcă el îi câştigase încrederea.

— Şi de unde a ştiut Claude că directorul t t n-avea să discute cu mine?

— Fiindcă tu erai genul de persoană închistată cu care nu e uşor de discutat.

— Cum de găseşti întotdeauna răspunsul corect?

— Fiindcă, privind retrospectiv, toată povestea e cusută cu aţă albă.

Nu mai spuneau „tatăl tău” sau „soţul tău”, ci Claude.

— În latină, Claude înseamnă „cel şchiop”. Opusul perfect al tipului băţos, declară Epicene.

Într-o bună zi, când mama ei o luase de la capăt cu întrebările, fata i-a zis să schimbe subiectul.

— În fond, tu ai câştigat la divorţ, adăugă ea.

— Nimeni nu câştigă la un divorţ. Divorţul e un eşec pentru toată lumea.

Epicene, care nu era de aceeaşi părere, a reformulat:

— Oricare ar fi meciurile pe care le-ai avut cu el, tu ai

câştigat.

— Aşa crezi tu? Claude m-a umilit vreme de douăzeci de ani.

— Nu. Te-a înşelat. Iar tu erai prea loială ca să bănuieşti o stratagemă atât de murdară.

— De-ar fi fost numai atât! Dar eu îl iubeam. Cum să-ţi revii după ce-ai iubit atât de mult pe cineva care pretindea că ne iubeşte?

Adolescenta stătu puţin să se gândească.

— Să fii mândră, mamă, că ai iubit! Persoana care iubeşte e întotdeauna cea mai

puternică. Ca dovadă: compară sănătatea ta de acum cu starea lui Claude.

— Şi el iubeşte.

f

— Regina are dreptate: nu e vorba de iubire, ci de obsesie. Tu ai toate motivele să te răzbuni, dar nici nu-ţi trece prin cap s-o faci.

— De unde ştii că-l iubesc în continuare?

— Te cunosc. Uită-te la imbecilul ăsta dispus să-şi irosească toată viaţa numai ca să se răzbune: a ratat totul. Pe Regina o doare în cot, iar el n-a obţinut nimic. În vreme ce tu, care te-ai purtat întotdeauna ireproşabil, îţi vezi duşmanul muşcând din ţărână.

f

— Partea cea mai proastă e că treaba asta nu-mi face nicio plăcere.

— Chiar ai fi preferat ca Regina să-şi părăsească bărbatul pentru Claude?

— Nu. Biata Regina, ţin prea mult la ea ca să fi vrut aşa ceva.

Răspunsul acela a făcut-o pe Epicene să zâmbească. Mama ei nu era deci irecuperabilă. Puştoaica a continuat:

t

— Peste o lună, peste un an, o să te trezeşti într-o dimineaţă şi-o să-ţi dai seama

t t t că nu mai suferi deloc.

— De unde ştii tu lucrurile astea?

Între unsprezece şi paisprezece ani, puştoaica fusese moartă vreo câteva secole. Anii aceia de coelacant îi dăduseră acces la arhivele Infernului. Acum că revenise la viaţă, putea apela oricând la acele amintiri. S-a abţinut însă s-o spună cu voce tare, mulţumindu-se să ridice din umeri.

* * *

Persoana care iubeşte e întotdeauna cea mai puternică – Dominique a fost şocată de adevărul acestei afirmaţii a fiicei sale.

Degeaba fusese devastată de ceea ce descoperise; pe dinăuntru, se simţea plină de forţă. Încetul cu încetul, şi-a dat seama că îndepărtarea de Claude o făcea să-şi recapete pofta de viaţă. Câtă vreme trăise cu el, fusese privată de o mare parte a propriei energii, care acum îi era restituită.

În unele zile, îşi spunea: Ce-o să mă fac eu cu iubirea asta?

Pretendenţii n-au lipsit. Ea însă le-a dat papucii: nu se putea obliga să-i găsească seducători.

Din fericire, o iubea profund pe Epicene, iar aceasta îi răspundea pe măsură. Îşi arătau cu zgârcenie dragostea lor, dar o simţeau clipă de clipă.

A venit şi ziua când Dominique le-a spus părinţilor săi că ea şi fiica sa aveau acum mijloacele necesare pentru a închiria o locuinţă.

— Vrei să pleci? se nelinişti tatăl ei.

— Nu. Dar nu vreau să vă stau pe cap.

— Maică-ta şi cu mine suntem încântaţi de prezenţa ta şi a fiicei tale aici.

Au fost fericite să rămână mai departe acolo. Epicene făcuse o pasiune pentru bunicul ei. Acesta ştia pe dinafară pagini întregi din poezia lui Victor Hugo şi i le recita cu vocea lui guturală.

Când te gândeşti că lui Claude i-a fost ruşine că s-a căsătorit cu fiica unui asemenea om, îşi zicea în sinea ei.

În adâncul ei, adolescenta ştia că lupta sa cu amintirea propriului tată era mult mai dură decât cea a mamei sale cu amintirea propriului soţ. Dominique îşi înfrânsese iubirea: partida era deja câştigată. Epicene trebuia să-şi înfrângă ura: era o treabă foarte complicată.

Faptul că nu mai avea de-a face cu cel pe care-l ura constituia o mare victorie. Din păcate însă, chiar dacă reuşea să şi-l alunge din minte, îi simţea foarte des prezenţa în sufletul ei. Noaptea, i se întâmpla să se trezească transpirată de ură: nu numai că nu mai adormea la loc, dar suferea de parcă ar fi avut otravă în sânge.

Când ai fost muşcat de un şarpe, trebuie să sugi veninul injectat şi să-l scuipi. *Dar cum trebuie procedat atunci când muşcătura ţi-a cuprins toată fiinţa*? se întreba ea.

* * *

Epicene şi-a luat bacalaureatul cu calificativul maxim. Spre surprinderea generală, s-a înscris la cursurile de engleză de la universitatea din Rennes.

— De ce engleză? o întrebau toţi.

— Fiindcă e limba lui Shakespeare, contemporanul lui Ben Jonson, răspundea ea.

— Deci e din cauza numelui tău?

— Exact.

Lumea părea să considere cam superficial acel motiv. Epicene îşi zicea că dimpotrivă. Ce modalitate mai bună de a dejuca acest *tragic flaws*, care o tot chinuia[5]

decât studiindu-l la sursă? Din câte ştia despre eroii elizabetani, aceştia trăiau sentimente la fel de intense ca ale ei.

Anii petrecuţi la Rennes i-au plăcut foarte mult. A fost foarte bucuroasă că toată facultatea îi spunea, pe un ton admirativ, Epicenia. A ales cât de multe cursuri a putut referitoare la autorii elizabetani. Piesa care-i purta numele

5 Tragicul stigmat (în original, în lb. engleză). (N.t.)

n-a fost preferata ei. În schimb, a citit şi răscitit *Richard al III-lea* până la intoxicare.

Colegii ei deplângeau faptul că o fată atât de frumoasă era atât de inaccesibilă. Ea însăşi suferea din pricina asta. Când era atrasă de câte cineva, se simţea reţinută de o forţă care parcă o ţintuia de perete.

Teza de licenţă şi-a dedicat-o verbului *to grave*, de la apariţia lui până în zilele noastre. Sceptici, profesorii au încercat s-o descurajeze: „N-o să puteţi rămâne obiectivă pe un asemenea subiect” Ea nu s-a lăsat însă intimidată.

Chestionată de o prietenă cu privire la această ciudată obsesie a ei, i-a răspuns:

— Verbul acesta sunt eu.

— Şi care e complementul tău?

— Ce n-aş da să ştiu!

* * *

Teza sa i-a uluit pe examinatori. Şi-a luat licenţa cu brio. Întoarsă la Brest, şi-a găsit un post de profesoară de engleză la un colegiu tehnic.

Cum Epicene nu părea să-şi dorească altceva, mama sa nu s-a putut abţine să n-o întrebe:

— Atâta zbucium ca să ajungi aici?

— Îmi place profesia mea.

— Dar viaţa ta îţi place?

— Nu ştiu încă la ce altceva să râvnesc, răspunse încarnarea verbului *to grave*.

* * *

Într-o bună zi, pe când corecta un teanc de lucrări, a primit un telefon.

— Dominique? întrebă o voce de o răguşeală extremă.

— Sunt Epicene, răspunse ea. Cine e la telefon?

— Sunt eu, tatăl tău.

Tăcere.

— Te sun de la spital. Am cancer la plămâni. Ce caraghios! Eu, care n-am fumat niciodată…

— Voiai să vorbeşti cu mama?

— Nu. Ştiu că ar refuza. Cu tine voiam să vorbesc.

— Te ascult.

— Aşa, uite… Sunt în stadiul terminal. Mai am maximum o lună. Cel mai probabil o săptămână…

A tăcut, aşteptând o vorbă de compasiune, care n-a venit, apoi a continuat:

— Aş vrea să te văd.

— De ce?

— Nu ştiu. Simt nevoia. Sunt la spital. Nu întârzia prea mult.

Apoi a închis.

Când mama ei s-a întors de la muncă, Epicene i-a povestit toată discuţia.

— Cancer la plămâni! exclamă Dominique.

— O să mă duc să-l văd.

— Eşti sigură?

— E vorba de ultima dorinţă a unui mu

ribund. Nu pot să nu-i dau curs.

* * *

A doua zi, tânăra de douăzeci şi cinci de ani a luat trenul spre Paris. Nu mai pusese piciorul în acel oraş de zece ani. Pe drum, a căutat să se concentreze asupra lucrurilor pe care le aştepta de la revederea cu Claude. Zadarnică încercare: mintea ei se bloca imediat.

O asistentă a condus-o până la salon.

— E tatăl dumneavoastră? Mare grijă, că s-ar putea să aveţi un şoc.

Ce să-ţi spun! îşi zise în sinea ei.

— Domnule Guillaume, am o veste bună: a venit fiica dumneavoastră, anunţă asistenta cu o voce blândă, după care plecă.

Epicene descoperi un trup pirpiriu, al cărui piept era încorporat într-un aparat imens de asistare a respiraţiei, care se ridică şi cobora cu regularitate.

— Bună, Epicene.

Tânăra n-a reuşit să-i răspundă.

— Nu te-am mai văzut de zece ani. Ce frumoasă te-ai făcut! Parcă ai fi mama ta când avea vârsta ta de-acum.

Vorbele acelea amabile nu i-au inspirat deloc încredere. A tăcut în continuare.

— Ce mai faci?

— Sunt profesoară de engleză. Mi-am luat licenţa şi m-am titularizat.

— Bravo! Minunat!

Era pentru prima dată când tatăl ei o felicita. I s-a făcut ruşine de plăcerea pe care a simţit-o la auzul acelor cuvinte.

— Mi-am făcut lucrarea de licenţă pe verbul *to grave*.

— Poţi să mi-l traduci?

— Înseamnă „a tânji după ceva”, „a râvni la ceva”.

— *To grave*. Eh, ăsta era verbul vieţii mele şi eu nu-l ştiam. I-am explorat însă sensul cu vârf şi îndesat.

Tânăra femeie şi-a ascuns tulburarea.

— Engleza e o limbă uimitoare, continuă el. Poate numi cu un singur cuvânt lucruri pentru care noi avem nevoie de perifraze întregi.

— And now, what are you graving for?

— La ce râvnesc eu acum? La mai nimic. Nici măcar moartea nu mă interesează prea tare.

— Şi-atunci, de ce voiai să vin?

— Fiindcă eram curios. Am trăit dorinţa la nivelul ei cel mai convulsiv şi am eşuat

t lamentabil. Odată ajuns pe patul de moarte, un bărbat care şi-a ratat în asemenea hal obiectivul nu poate să nu facă un bilanţ. Mă doare-n cot de Terrage Paris.

Ce las cu adevărat pe acest pământ, urma trecerii mele prin viaţă eşti tu!

— Dar mă urăşti.

t

— Vorbeşti de vremuri care nu mai există. Asta era pe vremea răzbunării mele.

— Cum ai putut să te răzbuni pe o femeie pe care o iubeai?

— A fost din cauza verbului tău englezesc, *to grave*. Aşa o iubeam eu, înţelegi? Când m-a părăsit, nevoia mea disperată de ea n-a dispărut. Iar pentru mine, modalitatea de-a păstra acea legătură privilegiată a fost furia.

— N-ai fi putut inventa alta?

— Evident că nu.

— Dacă tot voiai să te răzbuni, de ce n-ai omorât-o?

— Asta ai fi vrut?

— Eu n-aş fi vrut nimic, dar aş fi înţeles o crimă pasională.

— Crima ar fi fost o chestie prea rapidă. Nu-i suficient de crudă. Eu voiam să sufere.

— Ce eşec!

— Ştiu.

— Şi acum, îţi e ruşine?

— De ce să-mi fie ruşine?

— De răul pe care i l-ai făcut mamei?

— Îşi revine foarte bine, din câte văd eu.

— Dar de răul pe care mi l-ai făcut mie?

— Când văd rezultatul, nu, nu mi-e ruşine deloc. Pari o tânără femeie care se simte foarte bine în pielea ei.

— N-ai niciun merit în treaba asta. Epicene a vrut să-i vorbească despre crizele ei de ură. S-a abţinut însă, fără a şti nici ea de ce.

— Nu, nu mi-e ruşine, continuă el. La ce bun să-mi fie?

— Eu m-aş simţi mai uşurată.

— Crezi în chestiile astea? Remuşcările sunt o prostie!

— Şi răzbunarea ţi se pare o chestie mai inteligentă?

— Nu. Dar o înţeleg.

— Deci, dacă ar fi s-o iei de la capăt, ai face-o din nou?

— Poate as inventa o răzbunare mai că

cientă.

— N-ai învăţat nimic. Uită-te la mine, şi eu te-am urât foarte tare. Dar n-am mişcat un deget. Moralitate? Cine moare acum de cancer la plămâni?

Claude începu să râdă.

— Se vede că eşti fiica mea.

— Ba nu, tocmai. Eu cred într-o justiţie imanentă.

— Şi asta ţi-e de ajuns? zise el pe un ton plin de subînţelesuri.

— Suferinţa mea vine de mai departe.

— Asta fiindcă nu ai încredere în ceilalţi.

t

Când o să iubeşti la nebunie pe cineva, o să mă înţelegi.

— Din cauza ta, sunt incapabilă de o asemenea iubire. Nu în ceilalţi nu am eu încredere, ci în mine însămi. Din cauza ta.

— Acum un minut, ziceai că eşti altfel decât mine.

— Nu sunt copia ta perfectă, dar am preluat multe de la tine. De exemplu, verbul *to grave* mă obsedează şi pe mine, doar că nu ştiu încă după ce anume tânjesc.

— Interesant.

— E mai mult frustrant decât interesant. Pot să te întreb ceva?

— Te rog.

— Dincolo de absurditatea ei, ce mă şochează la strategia ta e durata. Cum ai putut urmări un obiectiv atât de delirant vreme de aproape douăzeci de ani?

— Pentru mine, timpul nu mai avea nicio valoare. Există un peşte al adâncurilor care se numeşte coelacant: când nu mai are cu ce trăi, îşi programează moartea. Trece pe modul comatos până se restabilesc condiţiile de viaţă. Pentru el, timpul nu mai există.

— Ştiu ce spui, murmură tânăra.

Bărbatul din fata ei nu-şi mai revenise.

— Nu arăţi prea bine, zise el.

— Râde ciob de oală spartă.

— De ce-ţi fereşti privirea?

Epicene şi-a adunat puterile şi s-a uitat ţintă la chipul tatălui său. Preţ de câteva clipe, a avut loc un veritabil duel al privirilor.

— Eşti mai bine ca acum zece ani, comentă fiica. Ochii tăi strălucesc din nou.

— Ai dreptate. Iminenţa morţii mă eliberează.

— De ce nu te-ai sinucis acum zece ani?

— Bună întrebare. Nu m-am putut abţine să nu aştept un reviriment.

— Adică să se întoarcă la tine Regina?

— Nu, nu mai eram la vârsta la care să cred în Moş Crăciun. Pur şi simplu, parcă nu puteam accepta ca povestea să se termine atât de stupid. Cel mai îngrozitor nu e să fii nefericit, ci să nu aibă niciun sens acea nefericire.

Tânăra s-a uitat mai atentă la aparatul care-i presa ritmic pieptul.

— E dureros?

— Fără dispozitivul ăsta respirator, aş fi deja mort. Eu, care am nevoie de sens, sunt chiar mulţumit să mor de o boală t care-mi taie răsuflarea. Dorinţa mea de răzbunare m-a sufocat literalmente.

Epicene văzu cablul electric care lega maşinăria la priza de curent. Şi atunci se petrecu un lucru extraordinar: a scos aparatul din priză. Cu o secundă înainte, tânăra nu ştia că avea s-o facă.

t

Claude a avut timp doar cât să înţeleagă. A deschis nişte ochi extatici. Stupefiată, fiica lui l-a privit cum se sufocă, în mai puţin de o jumătate de minut, era mort.

Tot fără să stea vreo clipă pe gânduri, Epicene a conectat din nou aparatul la curent. Apoi a ieşit din salon strigând după ajutor:

— Veniţi repede! Nu ştiu ce-a păţit tatăl meu!

Nu juca teatru, era realmente bulversată.

Asistenta a venit în fugă.

— Domnişoară, îmi pare rău, tatăl dumneavoastră a murit, o anunţă ea.

— Nu înţeleg, strigă Epicene. Vorbeam liniştiţi şi, dintr-odată, l-am văzut că se sufocă.

— Bine că eraţi aici. A murit avându-şi t f fiica iubită la căpătâi. Aşa sperăm toţi să ne ducem. Vreţi să sunaţi pe cineva?

— Nu mă ţin puterile, răspunse tânăra prăbuşindu-se pe un scaun.

— Mă duc după un doctor, zise asistenta ieşind din salon.

t

Potrivit prinţului de Ligne[6], nu există rău în afara premeditării, el identificând-o pe aceasta din urmă cu vulgaritatea. În opinia respectivului prinţ, o faptă rea săvârşită pe negândite e cu totul scuzabilă.

Epicene nu-l citise pe Ligne, dar era în măsură să-i verifice ideea. Întrucât acţionase fără nicio fracţiune de secundă de premeditare, s-a simţit pe loc nevinovată. Nu-şi pierduse minţile, ştia că-şi omorâse tatăl. Dar s-a trezit că nu avea niciun fel de remuşcare.

Mai mult decât atât: în cele câteva clipe de stupefacţie în care l-a văzut murind, a simţit chiar o anumită voioşie. A trăit totul ca pe o dovadă, dacă trebuia vreuna, că graţia divină intervenise în acea poveste.

Era conştientă că acea convingere a ei n-ar rezista la o analiză logică. Îşi amintea că, la unsprezece ani, hotărâse că o să-şi omoare tatăl. Iar ura ei pentru el nu se domolise niciodată. Şi totuşi, nu şi-a pus o clipă la îndoială nevinovăţia.

Pentru a nu cădea în complezenţă, a decis să păstreze acel secret numai pentru ea. Cum să împărtăşeşti cuiva ceva ce niciun limbaj n-ar putea exprima?

6C harles joseph Lamoral, al VII-lea prinţ de Ligne, ofiţer, intelectual şi scriitor prolific, născut la Bruxelles în 1766. (N.t.)

În acest timp, asistenta l-a înştiinţat pe doctor.

— Suntem de vină cu ceva? întrebă el.

— La prima vedere, nu. Totuşi, aş zice să nu insistăm prea mult asupra acestei chestiuni. Nu e imposibil să fi fost vreo cădere de tensiune în reţeaua electrică.

— Cum a reacţionat fiica mortului?

— E dată peste cap.

— Dă-i să semneze hârtiile de derogare. E bine să fim prudenţi.

Fără a părea să-şi dea seama, Epicene a ştiut foarte clar că semna un formular care, exonerând spitalul de orice responsabilitate, o absolvea şi pe ea de orice vină:

tatăl ei murise ca urmare a unui cancer de plămâni.

— Parcă m-a aşteptat pe mine ca să poată muri, zise ea.

— Puteţi fi sigură că aşa a fost, o asigură doctorul.

Tânăra a întrebat dacă trupul putea fi transportat la Brest pentru a fi înmormântat acolo. A fost pusă în legătură cu o firmă de pompe funebre. După nenumărate formalităţi, Epicene s-a întors la gara Montparnasse.

De cum s-a pus în mişcare trenul, s-a simţit cuprinsă de o bucurie nemaipomenită. În inima ei, îi vorbea defunctului: Nu semăn cu tine. Ca dovadă, tu ţi-ai sacrificat viaţa pentru o răzbunare care s-a dovedit un eşec total. Iar eu, fără măcar o secundă de premeditare, obţin cea mai strălucită răzbunare din toate timpurile. Acel progres al generaţiilor o făcea să exulte.

* * *

Ajunsă acasă, Epicene şi-a luat mama deoparte:

— Claude a murit la spital în timp ce vorbeam cu el.

Dominique s-a schimbat la faţă.

— N-a suferit. A fost de parcă m-ar fi aşteptat pe mine ca să poată muri.

— Ţi-a zis ceva de mine?

f

— Mamă, n-o să te mint. N-a zis nimic de tine, n-a arătat că ar fi avut vreo remuşcare. Dar omul pe care l-am

întâlnit era lipsit de ură. Îţi jur că a avut cea mai bună moarte pe care putea s-o aibă.

Tânăra dădea glas astfel convingerii sale intime.

Dominique a izbucnit în plâns.

— Plângi fiindcă n-a vorbit de tine, mamă?

— Nu. Plâng moartea celui care a fost bărbatul vieţii mele.

— Înţeleg. De-asta am şi aranjat aducerea trupului la Brest. Funeraliile vor avea loc duminică.

Apoi, Epicene s-a dus să le dea vestea şi bunicilor. Aceştia au reacţionat cu demnitate. Tânăra a admirat discreţia celor doi bătrâni care nu întrebaseră niciodată nimic despre drama aceea conjugală.

* * *

Preotul n-a părut deloc mirat că asistenţa era alcătuită din doar patru persoane.

În timp ce-şi vedea de slujba lui, şi-a făcut apariţia o persoană întârziată.

Ce tupeu pe femeia asta! Are curaj, nu glumă! îşi zise în sinea ei Epicene.

La cincizeci şi cinci de ani, Regina atinsese o frumuseţe nepământeană. Înaltă, subţire, în negru din cap până-n picioare, vădind o maiestuoasă absenţă a durerii.

Dominique a tresărit când a văzut-o şi şi-a înteţit hohotele de plâns.

Micul cortegiu a pornit spre cimitir. Regina şi-a luat prietena de braţ, fără nicio ruşine. N-a întâmpinat nicio rezistenţă.

Înmormântarea propriu-zisă a fost tulburătoare. Epicene nu şi-a putut stăpâni un fior când a aruncat un pumn de pământ peste sicriu. Slujitorul Domnului a rostit o frază plină de tâlc:

— Iubirea de care s-a înconjurat un om nu se măsoară în numărul de persoane prezente la înhumarea lui.

Când totul s-a încheiat, tânăra şi-a condus acasă bunicii care, fideli discreţiei lor, n-au întrebat cine era

femeia care rămăsese cu fiica lor în faţa mormântului.

— Am venit ca să te rog să mă ierţi, Dominique. Atâtea suferinţe ar fi fost evitate, dacă eu n-aş fi făcut greşeala de-a tăcea!

— De ce nu mi-ai spus nimic?

— M-am gândit că adevărul trebuia mărturisit ori de la bun început, ori niciodată. Şi cum mi-a luat ceva timp până am priceput cine era soţul tău, mi-am zis că de-acum era prea târziu. Am greşit. Poţi să mă ierţi?

Văduva făcu un gest de încuviinţare.

— Uite un om căruia n-o să-i ducem niciodată dorul, adăugă Regina arătând cu bărbia înspre mormânt.

— Zici aşa, dar n-ai putut să nu vii la înmormântarea lui.

— De zece ani tot caut un pretext ca să reînnod relaţia cu tine. Mi s-a părut că ăsta-i un bun prilej. Pentru tine am venit aici, nu pentru el.

— Ştii ce mă doare cel mai tare în povestea asta? Nu minciuna, nu trădarea sau manipularea. Ci faptul că n-am avut rolul principal în propria-mi viaţă. Eu nu eram decât o a treia persoană, ceea ce m-a doborât era un glonţ rătăcit, nimic nu-mi era mie destinat. Povestea asta nu mă privea câtuşi de puţin. Pe mormântul meu ar trebui scris: *Dominique Rosec, a treia persoană*.

Regina puse o mână pe umărul prietenei sale şi zise:

— Te înşeli. Claude era a treia persoană.

La preţul de vânzare al cărţii se adaugă 2%, reprezentând contravaloarea timbrului literar.

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *